

RADNIČNÍ ZPRAVODAJ

číslo 12 | prosinec 2023

- 2** O čem se mluví... o uplynulé dostihové sezóně s ředitelem Dostihového spolku a.s. Jaroslavem Müllerem
- 3** Změny ve složení městských společností
- 5** Záměr na rozšíření kapacit MŠ Teplého dostal zelenou
- 8–12** Advent s vůní perníku: program trhů a seznam kaváren
- 18** Seniorcentrum letos oslavilo 25 let

Pardubice

O čem se mluví...

... o uplynulé dostihové sezóně s ředitelem Dostihového spolku a.s. Jaroslavem Müllerem

Dostihová sezóna v Pardubicích v roce 2023 je u konce. Jak byste ji shrnul?

Dostihový spolek v letošním roce uspořádal devět dostihových mítinků a nabídl návštěvníkům i několik novinek. Tou první byl dřívější začátek sezóny, než bylo v minulosti zvykem. Pardubická sezóna vždy začínala tradičním termínem 8. května, letos jsme uspořádali dostihový den už v dubnu. A setkalo se to s ohlasem – jak diváků, tak především stájí a realizačních týmů. Druhou novinkou byl nový model kvalifikací na Velkou pardubickou. Zůstaly čtyři, ale zpřísnila se kritéria pro splnění podmínek startu v legendárním dostihu. Navíc červnová kvalifikace se stala druhým nejdotevanějším dostihem sezóny a délka tohoto dostihu byla nepatrně zkrácena. Důvodem byla myšlenka přilákat do Pardubic zahraniční stáje už v polovině sezóny a dát koním možnost blíže se seznámit se specifiky pardubické dráhy ještě před případným startem ve Velké pardubické. Třetí novinkou byl prestižní rovinový dostih pro dvouleté klisny. Cena zimní královny má v Čechách dlouhou tradici, běžela se už po dvaadvacáté, ovšem v Pardubicích poprvé. Převzali jsme pořadatelství od závodistiště v Karlových Varech. Startovní pole bylo plné, do dostihu poslali své svěřence trenéři, kteří sbírají vítězství i v zahraničí. V sedle vítězné klisny Ciotoly byl španělský jezdec Borja Fayos Martin. Takže i tihle novinky můžeme považovat za povedenou.

Pro Dostihový spolek to byla sezóna jubilejní...

Připomínali jsme si 30. výročí založení společnosti. Vznikla v atmosféře, kdy nad budoucností dostihů visel velký otazník. Parta srdcařů a podnikatelů ale nenechala tradici padnout a založila Dostihový spolek s cílem pořádat dostihy na závodistišti, které je v Pardubicích už od roku 1856 a kde se od roku 1874 běhá Velká pardubická.

Tedy další výročí?

Ano. V listopadu příštího roku to bude 150 let od prvního ročníku Velké pardubické. Je to jeden z nejstarších a nejtěžších dostihů kontinentální Evropy. Tuhle tradici krátkodobě přerušily jen dvě světové války, vstup vojsk varšavské smlouvy do Československa a v roce 1876 musela být zrušena kvůli velkým mrazům. Podařilo se nám kontinuitu udržet v covidové době. Velkou pardubickou v roce 2020 jsme sice museli běžet bez diváků, ale díky odhodlání a schopnosti přizpůsobit se nastaveným pravidlům se to podařilo. Velká pardubická právem patří k rodinnému stříbru Pardubic. Znají ji i diváci, kteří běžně dostihy nesledují, a své jméno má také v zahraničí. Je součástí mezinárodního seriálu dostihů Crystal Cup, který se běhá na nejznámějších závodistištích v Evropě.

Pro mnoho lidí je ale Velká pardubická především Taxisův příkop, který umí vzbudit velké vášně. Zejména po takovém ročníku, jako byl ten letošní. Co se stalo?

Velká pardubická ale není jen Taxisův příkop. Je to dostih na téměř sedm kilometrů s jednatřiceti překážkami. V posledních letech jim věnujeme velkou pozornost. Procházíme

modernizacemi, aby se přizpůsobily současným trendům dostihového sportu a aby byly co nejvíce bezpečné pro koně i jezdce. Nikdy však nemůžete vyloučit nějaké potíže nebo pád, stejně jako v kterémkoli jiném sportu. Průběžně se jim ale snažíme předcházet a eliminovat riziko vážnějších úrazů. V letošním ročníku bohužel došlo k hromadnému pádu a to byl impuls pro setkání expertní skupiny, ve které jsou jezdci, trenéři, odborníci přes welfare koní, veterináři a další. Celou situaci jsme podrobně analyzovali a výsledkem bylo jasné konstatování, že příčinou této nešťastné události nebyly parametry překážky, ale souhra několika negativních okolností. Nájezdová rychlost na překážku byla velmi pomalá, startovní pole nevyužilo celou šířku skoku. Osmnáct koní vedl debutant, který na poslední chvíli změnil směr jízdy a znemožnil tím odskok koním jedoucím za ním ve stejné dráze. Důsledkem toho všeho byla hromadná kolize, bohužel s fatálním zraněním jednoho z koňských účastníků, které bylo způsobeno kontaktem s dalším koněm. Tato skutečnost nás samozřejmě velice mrzí. Chtěl bych touto cestou poděkovat všem, kteří svým vysoce profesionálním přístupem okamžitě situaci řešili. Jedná se především o zdravotníky, veterináře, technické pracovníky Dostihového spolku a všechny ostatní, kterým na zdraví jezdců a koní skutečně záleží.

Taxisův příkop se před třemi lety upravoval, nepomohlo to?

Osobně jsem přesvědčen, že zmiňované úpravy významným způsobem zvýšily bezpečnost koní a jezdců. V roce 2021 jsme upravili příkop a zjemnili doskokovou hranu tak, aby v případě pádu měl kůň možnost se s tím vyrovnat a abychom tím eliminovali riziko zranění. Ušetřili jsme tím životy několika koní. Každou Velkou pardubickou vyhodnocujeme. Letos se ukázalo, že parametry skoku jsou zcela v pořádku, přesto lze uvažovat o dalších možnostech zvýšení bezpečnosti. Zcela jistě se nebude jednat o žádné technické úpravy, ale spíše o organizační opatření.

Mluvílo se o tom, že za kolizí stojí i ne zkušenost jezdce nebo nepřipravenost koně. Je to tak?

Tato úvaha se zcela logicky nabízí, nicméně s tímto názorem nemohu souhlasit. Do Velké pardubické nastupují koně, kteří musí splnit jasně definovaná a náročná kritéria pro start. Stejně tak jsou nastavena pravidla pro žokeje. Všechny tyto premisy byly ze všech stran naplněny. I o úpravách těchto pravidel ale může expertní skupina uvažovat. To, co se stalo letos, souvisí i s akutním nedostatkem překážkových jezdců v českém turfě. Tento problém je tak markantní, že v okamžiku většího startovního pole nejsou trenéři schopni sehnat dostatek kvalitních domácích jezdců. Jediným možným řešením jsou pozvánky pro zahraniční žokeje. Zcela jistě se jedná o vynikající a zkušené jezdce, nicméně pardubická dostihová dráha je v porovnání se zahraničními hipodromy velice specifická. Expertní skupina proto doporučila zřízení pozice arbitra, který bude se zahraničními jezdci ve spolupráci s českou jezdeckou špičkou blíže pracovat a seznamovat je se zmíněnými specifiky.

Co říkáte na kritiku ochránců zvířat?

Respektuji fakt, že každý z nás má právo na vlastní názor. Pro mě osobně je důležitá definice termínu „ochránce zvířat“, v tomto případě koní. Nechci se nikoho dotknout, ale jednotlivci či skupiny lidí zabývajících se ochranou koní „pouze“ druhou řijnovou neděli pro mě ochránci koní nejsou. Jsem přesvědčen, že žádného koně tímto způsobem nezachrání. Pro mě je ochráncem člověk, který se o toto nádherné zvíře stará 365 dnů v roce, sedm dnů v týdnu. Brzy ráno s nimi vstává, stará se o ně celý den, aby jim dopřál dostatek pohybu a celodenní pohodu. Večer jde s nimi spát a když je něco trápí, stráví s nimi celou noc. Tito lidé jim obětují své životy, kariéry a mnohdy i rodiny. Welfare sportovních koní je v České republice na té nejvyšší možné úrovni a obavy, že se nedokážeme o své svěřence a mnohdy i čtyřnohé členy rodiny adekvátně postarat, zcela jistě nejsou na místě. To konstatuji jako ředitel dostihového závodistiště, ale i jako chovatel a majitel mnoha desítek koní.

(Pozn. plánovaný rozhovor byl uskutečněn s uzávěrkou tohoto vydání zpravodaje, tedy 16. listopadu 2023)

Radniční zpravodaj periodický tisk územního samosprávného celku Statutárního města Pardubice se sídlem úřadu Magistrát města, Pernštýnské nám. 1, 530 21 Pardubice, IČO 274046, a VLTAVA LABE MEDIA a.s., region východní Čechy, Kladská 17, 500 03 Hradec Králové, IČO 01440578. Evidenční číslo MK ČR E 11512.

Redakce: Iveta Koubková, Kristýna Vlasáková, Alexandra Tušilová. Fotografie: Tomáš Kubelka, archivy autorů článků. Adresa: Radniční zpravodaj, Magistrát města Pardubice, Pernštýnské náměstí 1, 530 21 Pardubice. Elektronická adresa: alexandra.tuslova@mmp.cz, tel. 466 859 407. Internet: www.pardubice.eu.

V Pardubicích 27. listopadu 2023. Výtisk doručila Česká distribuční a.s. Redakce si vyhrazuje právo redigovat jednotlivé příspěvky, resp. vybírat z obdržených materiálů. Otiskované nebudou anonymní příspěvky, ani texty obsahující urážlivé, vulgární, rasistické nebo jinak hanlivé výrazy. Texty v Diskuzním fóru obsahují osobní názory a postoje jejich autorů. Uzávěrka RZ 1/2024: 21. prosince 2023.

Mimořádné jednání rady přineslo změny ve složení městských společností

Pardubičtí radní na svém mimořádném jednání 27. listopadu projednali změny v orgánech městských společností, které jsou zmiňovány v souvislosti se současnými kauzami. Spolu s tímto bodem byla projednána a odsouhlasena novela zadávacího řádu veřejných zakázek.

„Martin Charvát k 24. listopadu oficiálně rezignoval na post radního a zastupitele města Pardubic, předsedy a člena Komise Rady pro pozemky a reklamu a člena dozorčí rady a představenstva Rozvojového fondu Pardubice. Rada města Pardubice navíc odsouhlasila návrh na odvolání Martina Charváta z pozice člena představenstva společnosti Vodovody a kanalizace Pardubice, o odvolání pak rozhodne

valná hromada společností. Všichni ostatní, kteří jsou se současnými kauzami spojováni, byli odvoláni ze statutárních orgánů městských společností, ve kterých figurovali. Zároveň jsme vyzvali představenstvo Krajské hospodářské komory Pardubického kraje, aby bez prodlení navrhlo nového zástupce do rady spolku Centrální polytechnické dílny, kde doposud za komoru působil Jozef Koprivňanský. Ten by měl být následně na valné hromadě spolku odvolán,“ informoval po mimořádném jednání Rady města Pardubice primátor Jan Nadrchal s tím, že novým členem Rady města Pardubice se stal Radek Hejný. Řízením společnost Rozvojový fond Pardubice je nově pověřen Jan Kratochvíl.

Michal Drenko a Aleš Kopecký funkce místopředsedů pověřených řízením městské společnosti, v případě Michala Drenka šlo o Rozvojový fond Pardubice, v případě Aleše Kopeckého pak o Služby města Pardubice. Oba místopředsedové na základě rozhodnutí Rady své posty ze společností, kde je město jediným vlastníkem, opustili. Aleš Kopecký rovněž skončí také na pozici člena představenstva společnosti Služby města Pardubice – Odpady. Stejně tak na svých postech skončili Helena Dvořáková, která byla členkou dozorčí rady Rozvojového fondu Pardubice, a Pavel Nevečeřal zastávající funkci předsedy představenstva Rozvojového fondu Pardubice a člena Komise Rady města pro sport. „Rada města Pardubice na-

víc vzala na vědomí rezignaci Michala Drenka na členství v Komisi pro pozemky a reklamu Rady města Pardubice,“ doplnil primátor Nadrchal.

Radní projednali a odsouhlasili také novelu zadávacího řádu veřejných zakázek. „Tímto krokem chceme docílit zpřísnění podmínek zadávání městských veřejných zakázek, je to naše první rychlé aktuální opatření, jehož cílem je maximální transparentnost procesu zadávání veřejných zakázek. Zároveň jsem pověřil oddělení interního auditu, aby znovu provedl audit na odborech dopravy a majetku a investic,“ podotkl primátor a dodal, že v návaznosti na další vývoj bude vedení města požadovat ještě externí audit, který bude kontrolovat fungování procesů uvnitř magistrátu.

Hradecko-pardubická aglomerace ukončila první sedmiletku

Představení úspěchů integrovaných územních investic, prezentace nejvýznamnějšího integrovaného projektu, rekonverze Automatických mlýnů v Pardubicích či předání pamětních listů klíčovým partnerům. Hradecko-pardubická aglomerace tak oficiálně ukončila první programové období s nástrojem ITI určeným k čerpání evropských dotací.

Do Pardubice se počátkem listopadu sjeli významní hosté pozvaní na Konferenci ITI k ukončení programového období 2014–2020, aby společně zkapitulovali uplynulých sedm let. Setkání zahájilo úvodní video věnované právě průběhu rekonstrukce mimořádného areálu Automatických mlýnů, zapsaného mimo jiné také na seznam národních kulturních památek. Akce, jejímž hlavním

cílem bylo oficiálně uzavřít sedmileté dotační období a vyhodnotit úspěšnost čerpání evropských peněz pomocí ITI, se zúčastnilo mnoho klíčových partnerů z řad největších měst v aglomeraci, obou krajů, univerzit, místních akčních skupin, ministerstev či významných žadatelů.

Když města Hradec Králové a Pardubice začala debatovat o možnosti společného postupu při získávání prostředků z Evropské unie, byly ambice obou krajských metropolí neskromné. Hradecko-pardubická aglomerace se podařilo rezervovat u pěti operačních programů dotační peníze dosahující 3,5 miliardy korun, reálně žadatelé vyčerpali téměř 3,2 miliardy. „Celkově hodnotím ITI jako velmi úspěšný počín, díky kterému se podařilo posunout řadu oblastí

v území kupředu – v krajských městech jezdí ekologičtější vozidla hromadné dopravy, školy ve městech i v menších obcích získaly nové odborné učebny, řada památek se dočkala zásadních oprav, univerzity z Pardubice a Hradce Králové začaly spolupracovat na výzkumných projektech a v aglomeraci máme kvalitnější vodu,“ uvedl primátor Pardubice Jan Nadrchal jen část toho, na co dotační prostředky přispěly. „Město Hradec Králové vnímá rozhodnutí o vytvoření společné aglomerace s Pardubicemi velmi pozitivně. Díky ITI se nám podařilo zahájit a účinně vést dosud chybějící intenzivní dialog a spolupráci nejen mezi oběma městy, ale také s oběma kraji. Výsledkem jsou projekty, které nám pomáhají řešit aktuální problémy celého území. O investicích nyní nepřemýšlíme izolovaně, ale integrovaně. A to byl jeden z hlavních důvodů, proč ITI vzniklo,“ doplnil náměstek primátorky Hradce Králové zodpovědný za rozvoj, investice a dotace Lukáš Řádek.

V rámci dvou bloků celé konference se na pódiu postupně vystřídaly téměř dvě desítky řečníků, kteří během krátkých vstupů seznámili přítomné hosty s průběhem končícího programového období i se svými praktickými zkušenostmi s nástrojem ITI. Na akci vystoupili, ať osobně nebo formou video vstupu, bývalí primátoři obou statutárních měst Štěpánka Fraňková, Zdeněk Fink, Martin Charvát a Alexandr Hrabálek, zástupci

žadatelů za tematické oblasti nebo náměstek ministra pro místní rozvoj Radim Sršeň. „Ministerstvo pro místní rozvoj si uvědomuje význam aglomerací a metropolitních oblastí. Programové období 2014–2020 ukázalo, že nástroj ITI má své opodstatnění a jeho pokračování má smysl. V Hradecko-pardubické aglomeraci se podařilo v areálu Automatických mlýnů zrealizovat zcela ukázkový příklad integrovaného řešení evropského významu,“ řekl Sršeň. Dynamický průběh akce podpořilo také interaktivní zapojení účastníků konference, kteří se prostřednictvím několika anket aktivně zúčastnili diskuze o přínosech nástroje ITI či zvolili nejlepší projekt zrealizovaný v Automatických mlýnech. Výsledky nakonec ukázaly, že přítomné nejvíce zaujal projekt vzdělávacího centra Sféra a Galerie města Pardubice.

Setkání zakončilo předání pamětních listů klíčovými aktéry Hradecko-pardubické aglomerace, a to jako poděkování za rozvoj partnerství, které je jedním z pilířů úspěchu nástroje ITI. „Myslím, že máme být na co pyšní. Dnešní den pomyslně uzavřel programové období 2014–2020, kdy bylo vše nové, v praxi neprověřené. Věřím, že díky zkušenostem, které máme, a podpoře území, kterou se nám podařilo v předchozích letech vybudovat, bude nové programové období přinejmenším srovnatelně úspěšné,“ uzavřel konferenci manažer ITI Filip Hoffman.

Před fotbalovým hřištěm v Pardubičkách vyrostla odstavná plocha

Před fotbalovým hřištěm v Pardubičkách je možné od poloviny listopadu snáze odstavit vozidlo. Fotbalový klub SK Pardubičky zde ve spolupráci s radnicí, Pardubickým krajem a čtvrtým městským obvodem vybudoval odstavnou plochu pro 21 vozidel, aby vylepšil dopravní situaci v době konání sportovních akcí nebo během tréninků dětí. Fotbalový klub, který bude výhradním uživatelem plochy, by měl tímto opatřením eliminovat stížitosti na parkování na zeleni v okolí hřiště.

„Rodiče, kteří vozili děti na tréninky, zápas a mládežnické turnaje, neměli v Pardubičkách u hřiště kde zastavovat a neustále čelili výtkám na parkování v okolí. Stejně tak fotbalisté, kteří jezdili na zápasy klubu. Se zástupci SK Pardubičky jsme tedy hledali cestu, jak situaci vyřešit, a dali jim pozemek města do výpůjčky za podmínky, že zde zůstane zeleň. Mám radost, že se podařilo spojit síly na této investici přes 330 tisíc korun, klub do toho investoval i spoustu vlastních sil v rámci příprav-

ných prací. Je to příklad perfektní finanční spolupráce s Pardubickým krajem, čtvrtým městským obvodem i samotným klubem,“ uvedl náměstek primátora Jakub Rychtecký pro ekonomiku, rozpočet a sport s tím, že Zastupitelstvo města Pardubic na žádost fotbalistů schválilo poskytnutí individuální dotace z Programu podpory sportu pro rok 2023.

„Finanční prostředky jsme převedli z našeho Programu podpory dopravy v požadované výši 100 tisíc korun, neboť se jedná o opatření řešení dopravy v klidu u tohoto sportovního areálu. Pozemky v tomto území zůstávají ve vlastnictví statutárního města Pardubice, jedná se tedy o zhodnocení majetku města. Podmínkou poskytnutí dotace je zajištění udržitelnosti projektu minimálně pět let po jeho ukončení,“ upřesnil náměstek primátora Jan Hrabal. Kromě stotisícové částky od města se na projektu podílel 80 tisíci korunami Pardubický kraj, 100 tisíci korunami čtvrtý městský obvod a sami

fotbalisté z peněz klubu částkou více než 50 tisíc korun.

Stavaři před vstupem na hřiště zhutnili vrchní vrstvu plochy kamenivem a na ni položili zatravnovací panely. Vjezd na celou plochu tedy bude odolný vůči hmotnosti parkujících vozidel, a přesto zůstává zatravněný. Součástí projektu je také přeložka vedení kabelů veřejného osvětlení v místě realizace projektu a vybudování ochranných bloků sloupů osvětlení na ochranu před poškozením parkovacími vozidly.

„Parkování před naším areálem nás dlouhodobě trápilo, v době tréninků a zápasů pravidelně přicházely stížitosti od sousedů a situaci často monitorovala městská policie. Jsem moc rád, že odstavnou plochu na dočasné parkování máme k dispozici, 21 míst našemu klubu a zejména rodičům velmi pomůže,“ uvedl předseda SK Pardubičky Marek Tuřálek. „Samotný obvod by na realizaci odstavné plochy neměl dostatek peněz, financování projektu

ze čtyř zdrojů celou akci výrazně urychlilo a opět prokázalo výhody spolupráce na příč státními institucemi,“ poděkoval starosta MO IV Jan Procházka.

Radnice podporuje postupné zlepšování zázemí klubu v Pardubičkách, resp. hřiště ležícího na městském pozemku. „Zástupci klubu často svépomocí zlepšují zázemí v areálu a tím snižují i náklady provedených investic. Klobouk dolů před nimi. V roce 2021 jsme jim z Programu podpory sportu přispěli částkou 150 tisíc korun na umělé osvětlení tréninkových ploch a v roce 2022 částkou 50 tisíc korun na ekologickou akumulární nádrž závlahového systému hracích ploch,“ připomněl Rychtecký nedávne investice v areálu. Nádrž na dešťovou vodu umožňuje navýšit její akumulaci z původních 15 na 30 metrů krychlových, které následně slouží k údržbě travnatých ploch. Ty jsou přitom využívány jak k tréninkové přípravě 9 fotbalových družstev mládeže a dospělých, tak k pořádání mistrovských soutěžně zápasových částí.

Záměr na rozšíření kapacit MŠ Teplého dostal zelenou

Město se v příštím roce pustí do přístavby MŠ Kamarád v ulici Teplého. Finální investiční záměr na svém jednání schválila Rada města Pardubic a následně i pardubičtí zastupitelé. Celková výše nákladů by měla dosáhnout zhruba 111 milionů korun včetně DPH, z toho skoro 78 milionů korun by měla být pokrytá dotace.

Dvojpodlažní objekt MŠ Kamarád v současné době disponuje 4 třídami s kapacitou 107 dětí. „Navyšujeme tak potřebnou kapacitu o dalších 100 dětí, a to díky přístavbě 4 nových tříd, které jsou koncipovány i pro děti již od 2 let věku. Stavební úpravy budou zahrnovat ale i další vylepšení objektu, zahrada včetně herních prvků bude upravena, projekt počítá také s navýšením kapacity stravovacího provozu a parkování či výstavbou kanceláří pro pedagogické

pracovníky. Pro větší soběstačnost školy bude na střeše vybudována fotovoltaika, která bude pokrývat celou jižní stranu přístavby,“ informuje náměstek primátora zodpovědný za oblast školství, ekonomiku a rozpočet Jakub Rychtecký.

Plánovaný projekt je i z části projektem zeleným. „Část přístavby, kde se bude nacházet sklad pro kuchyň, bude pro změnu doplněna o zelenou střechu. Bude se tak jednat již o druhou zelenou střechu na pardubickém školském zařízení, ta první byla nedávno dokončena na ZŠ Dubina. Věřím, že více takových projektů nám ve městě pomůže zlepšit místní mikroklima a životní prostředí,“ dodává náměstkyně Jiřina Klčová, do jejíž gesce životní prostředí spadá.

S pokrytím nákladů městu navíc pomůže dotace. „Vzhledem k tomu,

že kapacita ve školském obvodu III je prakticky naplněná, byl projekt schválen i z hlediska Strategie ITI Hradecko-pardubické aglomerace jako jeden z klíčových projektů. S pokrytím investičních nákladů nám tak pomůže dotace v předpokládané výši téměř 78 milionů korun, kterou město bude čerpat z Integrovaného regionálního operačního programu. Žádost bychom chtěli podat v prosinci letošního roku a co nejdříve chceme začít soutěžit dodavatele stavby,“ podotýká primátor Pardubic Jan Nadrchal.

Nová část objektu, kterou pro město navrhl Air atelier s.r.o., bude dle projektu přistavěna ve východní části pozemku, kde se nyní nachází parkoviště, sklad odpadu a je zde průchod do zahrady. Stávající budova a přístavba na sobě přitom nebudou nijak konstrukčně závislé,

což s sebou nese řadu výhod. „Samotná výstavba bude trvat 19 měsíců. Financování je proto v rozpočtu města rozděleno do dvou let, v roce 2024 bychom měli proinvestovat téměř 42 milionů korun, zbytek v roce 2025. Podstatné je, že stavební program je nastaven tak, že provoz mateřské školy nebude po dobu výstavby nijak omezen. Počítáme však s tím, že oba objekty budou provozně propojeny trojicí dodatečně vybouraných průchodů s tím, že skrz jeden průchod bude zachován vstup do zahrady, který budou využívat oba pavilony školky,“ upřesňuje Rychtecký.

Nové parkoviště, které bude zároveň průjezdné, bude umístěno přímo před budovou MŠ. Zahrada bude zachována a doplněna o herní prvky na povrchu a modulární buňky, které budou sloužit jako venkovní sklady hraček.

Pohybová gramotnost dětí v mateřinkách roste se Sportimáčkem

Projekt Sportimáček cílí na rozvoj pohybové gramotnosti dětí v mateřinkách má za sebou úspěšný pilotní ročník. Projekt, který radnice spustila ve spolupráci se sdružením Sportimáček a Českou asociací Sport pro všechny, odstartoval loni v MŠ Brožíkova a MŠ Duha Popkovic a Staré Čivice. Letos se se Sportimáčkem seznámilo dalších 23 pardubických mateřských škol.

„Je vidět, že pohyb děti baví, jen je potřeba je k němu správně a hravě navést. Loni bylo v rámci pilotního projektu proškolen celkem 16 pedagogů z MŠ Brožíkova a MŠ Duha Popkovic a Staré Čivice, které vedli zkušení instruktoři ze sdružení Sportimáček. S výstupy z projektu jsme ve spolupráci s oběma ředitelkami seznámili dalších 45 pedagogů z 23 pardubických mateřinek, kteří zhlédli ukázkou a praktický nácvik se zakoupenými cvičebními pomůckami. Cílem celého projektu přitom je zvýšit pohybovou úroveň dětí, jelikož data, která máme i z analýz České školní inspekce v celé republice k dispozici, jasně prokazují, že pohybová gramotnost dětí v mateřských i základních

školách upadá. Každý, kdo jde na základní školu, by měl zvládat cviky a gymnastické prvky, jako jsou třeba kotrmelce, což bylo pro naši generaci samozřejmostí. Budeme hledat cestu, jak motivovat další školská zařízení, abychom mohli program rozšířit postupně i do zbývajících mateřských škol ve městě,“ informuje náměstek primátora zodpovědný za oblast školství Jakub Rychtecký. Zástupci mateřských škol, kteří se zúčastnili ukázky aktivit s pomůckami, se mohou nyní rozhodnout, zda se do Sportimáčku chtějí zapojit také.

Ve všech jednotlivých částech pohybových chvil dětí je přitom za dobu trvání projektu zřetelný postupný pokrok. „Pohybové aktivity zahrnujeme do každodenních činností v naší mateřské škole. Tyto aktivity jsou navíc upraveny tak, aby je bez obtíží zvládaly i menší a pohybově méně zdatné děti. Pomocí různých cviků a činností se snažíme děti naučit správnému držení těla, zvládání základních pohybových dovedností a prostorové orientace, užívání různého náčiní či pohybu ve skupině dětí. Pokroky

jsou vidět v průběhu celého školního roku, což považují za skvělý výsledek. Při zahřátí a průpravných cvičeních se zvyšovala dynamika pohybu všech dětí i jejich výdrž, zlepšovalo se i správné držení těla při chůzi. Při posilovacích cvičích byly děti postupně aktivnější a samy přicházely s nápady, jaké cviky zařadit. Je znát, že pokud jsou dětem tyto aktivity zprostředkovány hravou formou, tak je pohyb opravdu baví a začnou jej i samy vyhledávat,“ informuje ředitelka MŠ Brožíkova Marcela Nováčková.

V MŠ Duha Popkovic a Staré Čivice pracují s bezpečnými a multifunkčními cvičebními pomůckami na obou pracovištích. „Celá sada cvičebního náčiní je pravidelně, a to kvartálně umístěna vždy na jedné z budov. Tímto se do projektu mohou zapojit všechny paní učitelky a děti všech věkových kategorií z našich 5 tříd. Největší úspěch má vždy sestavená celá sada. Její rozličné využití nám nabízí nespočet možných kombinací. Děti se do cvičení vždy zapojují s nadšením, a to především pro neuvěřitelnou sportovní náčiní, cvičení berou

jako zábavu, a tak jim ani nepřijde, že musí do pohybových aktivit vložit nějaké úsilí,“ konstatuje ředitelka MŠ Duha Popkovic a Staré Čivice Hedvika Filipiová. Obě mateřské školy, které se loni zapojily do pilotního projektu Sportimáček, přitom dostaly k dispozici podrobnou brožuru zahrnující zahřátí a průpravná cvičení, správné držení těla, základní cviky na posílení těla a gymnastické prvky, cviky na protažení a relaxaci, to vše doplněné o deset instruktážních videí, a do výbavy svých školek získaly také sadu gymnastických prvků zahrnující hranol, půlválec, tunel, kruh a spojky. Všechny překážky jsou potaženy měkkým povlakem s molitanem, takže cvičení na nich je pro děti zcela bezpečné. Navíc jsou pestrobarevné a omyvatelné, takže je mateřské školy využívají i v rámci nejrůznějších venkovních akcí.

Radnice se snaží pohybové aktivity rozvíjet nejen v mateřských, ale i základních školách. Jako další krok pro příští rok chystá pilotní projekt tandemové výuky tělesné výchovy za účasti trenérů ve 2. a 3. třídách.

Budoucí novomanželé už si mohou na příští rok rezervovat termín své svatby

Snoubenci, kteří si v roce 2024 chtějí říci své ano, si od prosince mohou rezervovat termín své svatby. Matrika pardubické radnice přitom přijímá rezervace nejen elektronicky, ale i osobně, a to zejména v případě, že budoucí novomanželé chtějí sňatek uzavřít mimo obřadní síň.

Datum svatby si zájemci mohou zamlouvat od středy 6. prosince s tím, že od tohoto dne bude možné na rok

2024 objednat jak svatební obřady, tak také obřady registrovaného partnerství. V tento den přitom nebude možné termíny rezervovat telefonicky, pouze osobně nebo on-line. Pokud navíc snoubenci chtějí uzavřít manželství mimo obřadní síň, nebo jsou snoubenci cizinci, osobní přítomnost je v tomto případě nutná vždy. „Pro první kontakt postačí, aby se jeden ze snoubenců s platným dokladem totožnosti

dostavil na oddělení matriky na adresu náměstí Republiky 12, číslo dveří 2116. Zde mu budou poskytnuty příslušné tiskopisy a další informace týkající se svatebního obřadu. Pro svatby a registrovaná partnerství, které budou uzavírány v obřadní síni, je možné využít i on-line rezervaci přes webové stránky magistrátu,“ informuje vedoucí oddělení matriky Magistrátu města Pardubic Lucie Potocká.

Pardubice byly jedním z prvních měst v České republice, které umožnilo snoubencům rezervaci termínu svatby on-line. Poprvé si tak lidé mohli v klidu u počítače vybírat termín pro uzavření sňatku na rok 2012. Elektronicky je možné si svatební termín rezervovat prostřednictvím stránek Svatby on-line a následně jej přijít na matriku potvrdit osobně, telefonicky si mohou zájemci svatbu objednat na čísle 466 859 701.

Město spustilo pilotní projekt Výměna světelných trubic

Město Pardubice spustilo pilotní projekt „Výměna světelných trubic“ na dvou zařízeních ve městě, ZŠ Studánka a MŠ Benešovo náměstí. Tento projekt přímo vychází z analýzy potenciálu energetických úspor ve vybraných městských objektech a jeho cílem je snížení energetické náročnosti budov v majetku města.

Pro tento účel byly vybrány dvě budovy, ZŠ Studánka a MŠ Benešovo náměstí, které jsou připojeny k součas-

nému energetickému dispečinku města Pardubic. Díky tomu je možné rychle vyhodnotit přínosy tohoto energetického řešení.

Modernizace osvětlení zahrnuje výměnu starých zářivkových trubic za moderní LED trubice a částečnou rekonstrukci svítidel, které jsou ve špatném technickém stavu. Město Pardubice plánuje, že po vyhodnocení výsledků tohoto pilotního projektu bude podnik-

nuta modernizace osvětlení ve všech hodnocených budovách v majetku města. Očekává se, že tato opatření významně sníží spotřebu elektrické energie v rámci celého energetického hospodářství města.

„Tento pilotní projekt je důležitým krokem směrem k energetické efektivitě ve městě. Očekáváme, že modernizace osvětlení přinese významné úspory energie a snížení nákladů. Chceme také

být dobrým vzorem pro naše občany a ukázat, že můžeme aktivně přispět k ochraně životního prostředí,“ uvedl náměstek primátora René Živný, do jehož gesce spadá právě energetika města.

Město bude monitorovat průběh a výsledky tohoto projektu a podle potřeby upraví plány pro další modernizace. Tímto krokem se radnice snaží o udržitelnější energetickou budoucnost a snižování zátěže na životní prostředí.

Technický stav mostu Červeňák není dobrý

Město se v souvislosti s plánovanou revitalizací přírodního parku Červeňák pustilo do průzkumu technického stavu mostu Červeňák. Vzhledem k výsledkům, které z této prohlídky mostní konstrukce vyšly, radnice rozhodla s ohledem na bezpečnost veřejnosti most bez prodlevy uzavřít.

„Most Červeňák je velmi starý, pochází z období, kdy se při podobných stavbách používalo svářkové železo. Objekt o třech polích je tvořen ocelovými příhradovými konstrukcemi s oce-

lobetonovou dolní mostovkou. První a třetí pole mostu jsou totožné. Druhé pole mostu je s největším rozpětím, od ostatních polí se liší základními rozměry příhradové soustavy. Ze statického hlediska se jedná o tři prostá pole, o celkové zatížitelnosti přitom rozhodoval nejslabší prvek a ten bohužel dopadl špatně,“ informuje o stavu mostu náměstek pro dopravu Jan Hrabal.

Rozhodující pro konečný verdikt byly především koroze prutů u styčniců a tím způsobená špatná statika mos-

tu. „Předpokládá se, že spodní stavba a založení mají vyšší zatížitelnost než nosná konstrukce. Rozhodující pro konečné posouzení bylo korozivní oslabení prutů v rozhodujících styčnicích u druhého pole. Oslabení vybraných styčniců dosáhlo takové úrovně, že nelze nosnou konstrukci druhého pole považovat za staticky bezpečnou, a to i bez působení nahodilého zatížení. Výpočtově nulová zatížitelnost je dosažena zejména zohledněním součinitelů bezpečnosti dle příslušné normy.

Při současném stavu nelze vyloučit kolaps druhého pole nosné konstrukce v jakémkoli okamžiku. Pohyb či pobyt na mostě je tedy velmi nebezpečný, proto odbor dopravy okamžitě zajistil osazení obou stran mostu bariérou proti vstupu osob a doplnění značků, která vstup chodců zakazuje. Toto rozhodnutí mě mrzí, ale je bohužel nutné s ohledem na bezpečnost. Další kroky budeme řešit v návaznosti na připravovanou celkovou revitalizaci přírodního parku Červeňák,“ dodává Hrabal.

Kapacity ZŠ a MŠ v Pardubičkách narostou

Nová jídelna, více tříd, komfortnější zázemí pro žáky i pedagogy či upravený venkovní prostor. To vše s sebou přinese plánovaná přístavba ZŠ a úpravy MŠ Čtyřlístek v Pardubičkách. Studii, jež bude veškeré tyto úpravy řešit, pro město připraví Eduard Sojka architektonický ateliér s.r.o. Architekti budou mít nyní za úkol během 20 týdnů navrhnout stavební úpravy stávajících budov ZŠ a MŠ

v Pardubičkách tak, aby došlo nejen k navýšení kapacity objektů. Součástí návrhu bude vznik nové třídy a zkapacitnění školní kuchyně mateřské školy Čtyřlístek a navýšení kapacity základní školy Kyjevská včetně přístavby nové výdejny obědů. Kapacita vývařovny MŠ Čtyřlístek by měla být navýšena minimálně o 70 až 90 míst a stávající výdejna jídel, kterou nyní využívají žáci základní školy, bude upravena

na novou třídu pro 25 školkových dětí. Objekt základní školy se díky přístavbě pro změnu rozroste o několik tříd.

„Základní škola bude rozšířena o dvě nové kmenové učebny pro 30 dětí a jedno oddělení školní družiny taktéž pro 30 žáků, čímž umožníme škole navýšit celkovou kapacitu družiny z 80 na 110 dětí. Součástí návrhu bude také vybudování sborovny pro 15 pedagogů, rozšíření zázemí pro personál i žáky

včetně úpravy šaten a toalet a již zmíněná výstavba nové školní jídelny s kapacitou 180 dětí. Upraveno bude i okolí základní školy, jelikož součástí přístavby bude vybudování hřiště, respektive sportovního kurtu a dopadových ploch ke stávajícím herním prvkům, úprava zahrady a venkovních prostor a vybudování 8 parkovacích míst přímo v areálu školy,“ dodává náměstek Jakub Rychtecký.

Poslední letošní novinkou Východočeského divadla bude Blázinec Boží

Soubor Východočeského divadla uvede o víkendu 16. a 17. prosince premiéru hry Blázinec Boží, kterou na motivy románu Mládí krále Jindřicha IV. napsal Petr Abraham, jenž už pod svým pravým jménem Petr Novotný text na jevišti divadla nyní také sám inscenuje. Hlavní roli francouzského monarchy ztvární Ladislav Špiner, jeho ženu Margot Karolína Šafránková.

„Román Mládí krále Jindřicha IV. společně s navazujícím dílem Zrání krále Jindřicha IV. patří k vrcholům literární tvorby německého spisovatele Heinricha Manna.

Napsal ho v polovině 30. let minulého století ve francouzském exilu, kam prchl před Hitlerem. Francii ovšem miloval už v mládí, kdy mohl svobodně cestovat. Rozsáhlým románovým dílem vzdal poctu panovníkovi, který je pro francouzský národ podobným symbolem, jakým je pro Čechy Karel IV. Autor se prostřednictvím uctívaného krále, který byl historiky označen za jednoho z prvních humanistů na trůně, vyslovil z vlastních protiválečných postojů, pro něž musel opustit svou vlast a následně i svůj druhý domov, Francii,“ říká dramaturgyně

Jana Pithartová. Hra Blázinec Boží není dramatisací v pravém slova smyslu. „Autor Petr Abraham si z Mannova románu vybral hlavní námět a strhující dějovou linku – cestu mladého Jindřicha na trůn válečnou vřavou bojů katolíků s hugenoty a sňatek Jindřicha s Markétou z Valois, který se měl stát symbolickým aktem náboženského smíru, ale zvrhl se v jeden z nejkrvavějších masakrů v dějinách Francie, zvaný Bartolomějská noc,“ upřesňuje Jana Pithartová. „Mladý následník trůnu zažil všechny hrůzy války a otřesného násilí na vlastním

těle i duši a rozhodl se vládnout v toleranci a míru. Na pár let se mu to podařilo. Samozřejmě měl mnohé odpůrce, kteří se ho snažili sprovodit ze světa. Děj hry začíná po jednom z mnoha spáchaných atentátů. Raněný Jindřich neví, zda se dožije rána, a ze tmy vystupují přízraky jeho dosavadního života...”

Před sobotní premiérou se ve foyer skuteční vernisáž výstavy s názvem Usmívání, která nabídne malovaný humor třebačovického malíře Pavla Matušky.

Radek Smetana, PR manažer VČD

Mistři slov českého jazyka ohromili porotu i letos

Byl by náš život dokonalejší, kdybychom se mohli nechat zastoupit hologramem? Co všechno se mohlo přihodit jednoho olympijského dne, případně je možné dát sám sobě druhou šanci? A z jakého důvodu se nám neustále ztrácí ponožky do páru? Tato a mnoho dalších témat byly 15. listopadu náplní středečního odpoledne na základní škole Závodu míru, kde se konal další, už 17. ročník tradiční rétorické soutěže Mistr slov. Dvacet soutěžících ze šesti základních pardubických škol

(Benešovo náměstí, Staňkova, Studánka, Polabiny 1 a Polabiny 3, stejně jako Závodu míru) ve dvou kategoriích změřilo sílu svého slova pod dohledem odborné poroty, která ani letos neměla snadnou práci vybrat ty nejlepší řečníky. Vedle způsobu prezentace, tedy práce s hlasem, intonací, výslovností a tempem, hrálo důležitou roli i sdělení, které chtěli mladí řečníci svému publiku předat.

Porota ve složení Drahomíra Bačkorová (Český rozhlas Pardubice), Nora Fridrichová

(Česká televize), Petr Dohnal (Východočeské divadlo) a Jakub Rychtecký (náměstek primátora města Pardubic) kromě cenných rad a doporučení nakonec udělila devět ocenění a jedno čestné uznání. V kategorii šestých a sedmých tříd s Riskantní výzvou zvítězila Barbora Žánová ze základní školy Polabiny 1 pod vedením Marka Novotného. V kategorii osmých a devátých tříd zabodovala Nikol Nečasová a její Hologram, čímž potěšila nejen svou pedagožku Ivu Paukrťovou Wasserbauerovou, ale celou školu

ZŠ npor. Eliáše, Polabiny 3. V počtu ocenění pak svorně se třemi zářezy odcházely ZŠ Polabiny 1, ZŠ Staňkova a pořadatelská ZŠ Závodu míru.

Stejně jako každý rok, i letošní ročník přinesl příjemně strávené odpoledne, které prokázalo, že je mezi námi stále mnoho těch, kterým leží na srdci krása mateřského jazyka a jsou ochotni věnovat mu svůj čas a píli. Děkujeme všem zúčastněným a těšíme se na viděnou zase za rok.

Magda Pomajzlová, ZŠ Závodu míru

Tříkrálová sbírka opět pomůže rozšířit služby pardubické Charity

V Pardubicích a nejen v nich budou malí i velcí koledníci přát lidem dům od domu štěstí, zdraví a Boží požehnání do nového roku a zároveň prosit o příspěvek na charitativní práci. Vaše tříkrálové dary v roce 2024 podpoří budování charitativního Centra sociálních služeb v Holicích, rozšíření Sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi a Služeb pro pěstouny. Další prostředky pardubická Charita využije na pomoc v mi-

možných situacích, na přímou pomoc lidem v nouzi a pomoc v zahraničí.

Oblastní charita Pardubice srdečně zve na slavnostní zahájení Tříkrálové sbírky, které proběhne na Pernštýnském náměstí ve čtvrtek 4. ledna 2024 o půl desáté dopoledne. Koledníkům požehná otec biskup Josef Kajnek a poděkuje ředitelka Oblastní charity Pardubice Marie Hubálková. Těšit se můžete také na tradiční pěvecké

vystoupení. Před slavnostním zahájením projedou centrem města „tři královny“ na koních z farmy Apolenka v doprovodu strážníků jízdního oddílu Městské policie Pardubice.

Pardubická Charita srdečně zve také na další doprovodnou akci Tříkrálové sbírky. Ve středu 3. ledna od 18 hodin zazní v kostele sv. Bartoloměje Česká mše vánoční Jana Jakuba Ryby „Hej, mistře!“. Vystoupí

Symfonický orchestr Základní umělecké školy Karla Malicha, Spolek pěveckých sborů Pernštýn-Ludmila-Suk Pardubice, Smíšený pěvecký sbor Malichor Holice a Svatomartinský sbor Holice. V rámci Tříkrálové sbírky se v neděli 7. ledna od 16 hodin v kostele sv. Bartoloměje uskuteční tradiční Tříkrálový koncert chrámového sboru a hostů pod vedením prof. Jiřího Kuchálky.

Jan Lohynský, mluvčí Charity

Kultura v Pardubicích rozšiřuje obzory

Kulturní organizace hrají ve městě několik klíčových rolí, které přispívají k jeho rozvoji a kvalitě života obyvatel. Jsou to právě tyto instituce, které nám přinášejí nejenom rozmanité umělecké zážitky, rozvoj turismu a zachovávání kulturního dědictví, ale také nás obohacují prostřednictvím cyklů besed a přednášek. V našem městě je jejich paleta pestrá a široká. Tyto události nejenom osvětlují různá témata, ale také poskytují prostor pro diskuzi a setkávání se zajímavými osobnostmi. Každé

pondělí můžete navštívit besedy a přednášky v Institutu paměti národa s hosty, kteří se věnují historickým i aktuálním tématům, tento podzim se jedná o osobnosti jako například Kateřina Winterová nebo David Vávra. V kulturním domě Hronovická bylo možné navštívit besedu „Na kus řeči s Miroslavem Donutílem“ a pro příznivce se zájemem o daleké krajiny jsou každý čtvrtek organizovány ve Východočeském muzeu v Pardubicích cestovatelské přednášky, které jsou příležitostí nahlédnout do různých

koutů světa. Pro zájemce o náročnější, avšak důležitá témata, nabízí přednášky také například Památník Zámeček, který se věnuje aktuálnějším tématům jako jsou veteráni za první světové války nebo rolí šlecht v období nacistické okupace. Poznatky z oblasti chemie, neurovědy nebo třeba i kritického myšlení nabízí v rámci svých odborných přednášek pro širokou veřejnost nově vzniklá organizace zájmového vzdělávání SFÉRA v areálu Automatických mlýnů. Celá řada inspirativních a zajímavě

tematicky koncipovaných besed probíhá v průběhu celého roku v dalších kulturních institucích – Krajské knihovně, Centru pro otevřenou kulturu, Divadle EXIL, Gočárově galerii, Hvězdárně Barona A. Krause, Univerzitě Pardubice a dalších.

Věříme, že tyto akce nejenom obohacují vědomosti našich občanů, ale také posilují společenskou soudržnost a otevřenost dialogu. Sledujte kalendář akcí na webu www.pardubice.eu/kalendar-akci.

Kristýna Macková, oddělení kultury

ADVENT S VŮNÍ PERNÍKU LETOS KROMĚ KAVÁREN PROVONÍ TAKÉ TRHY NA PERNŠTÝNSKÉM NÁMĚSTÍ

Pravou vánoční atmosféru přináší i letos do Pardubic oblíbená akce Advent s vůní perníku. Místní kavárny, cukrárny a nově i restaurace budou provoněné touto tradiční a oblíbenou pochutinou. Po celý předvánoční čas tak opět bude možné ochutnávat perníkové speciality v lokálních podnicích, každé místo si pro své hosty připravilo něco originálního. Advent s vůní perníku se ale letos přesouvá z kaváren i do širokého centra – nový, perníkový kabát budou letos mít také adventní trhy.

Adventní trhy začnou v sobotu 2. prosince, o první adventní neděli se tradičně slavnostně rozsvítí vánoční strom na Pernštýnském náměstí. Letošní strom na historické náměstí přijede z Jezbořic a poprvé se rozsvítí v neděli 3. prosince v 17 hodin. První adventní neděle se i letos ponese v charitativním duchu. Radnice propůjčila hudební sál charitativnímu vánočnímu jarmarku Andělka pomáhá, koupí ručně dělaných výrobků podpoří jeho návštěvníci onkologicky nemocné děti. O dva týdny později, v sobotu 16. prosince město podpoří vážně nemocné děti ještě jednou, a to charitativní akcí v rámci adventních trhů na Pernštýnském náměstí s názvem Dobročinný šálek. Všechny peníze poputují na transparentní účet Nadačního fondu Šance onkolákům.

A co nás všechno o letošním adventu čeká? Pernštýnské náměstí, historické srdce města, se stane středem vánočního veselí. Každý den zde budou otevřené adventní trhy nabízející široký výběr tradičních vánočních dárků, řemeslných výrobků a lahodných dobrot. Těšit se můžete na adventní městečko s pestrým vánočním sortimentem, adventní pódium s bohatým programem, výstavu Světla vyprávějí, vyhlídkové kolo, Ježíškovu dílnu, kolotoč, vánoční stezku pro děti a mnoho dalšího.

Advent s vůní perníku je však již známou značkou, která v Pardubicích vznikla v roce 2020, kdy se pardubické kavárny prvně spojily a začaly nabízet návštěvníkům perníkové dobroty v rozličných podobách. V pardubických kavárnách, cukrárnách a nově i restauracích si již tradičně můžete pochutnat na lahodných perníkových dobrotách speciálně vytvořených právě pro adventní období. Letos se do projektu zapojilo už 33 provozoven, v nabídce bude na padesát perníkových produktů. V nabídce nebude chybět perníkový cheesecake, rumové perníčky, perníkový nanuk, Porter dort a mnoho dalších perníkových dezertů. Z nápojů určité ochutnejte kávu a horkou čokoládu s perníkovým kořením nebo perníkovým likérem či netradiční, a o to více lahodný, Gin-gin bread a Perníkovou mimózu.

Malí návštěvníci si užijí návštěvu Pardubic dvojnásobně. Vánoční trhy na Pernštýnském náměstí, Zelená brána a výstavní prostor Mázhaus připravily pro návštěvníky čekající na příchod Ježíška vánoční dílny, kde si budou moci děti vytvořit vlastní vánoční ozdoby, přáníčka nebo vlastnoručně ozdobit perníček. Zámek Pardubice poskytne na valech prostor výstavě s názvem „Světla vyprávějí“ ohromující velkými iluminacními sochami a instalacemi, které okouzlí všechny návštěvníky. Milovníci zážitků se mohou z věže Zelené brány potěšit úžasnými pohledy na Pernštýnské náměstí a přilehlé okolí. Stejně tak bude lákadlem jízda na velkém vyhlídkovém kole před Automatickými mlýny.

Jedinečnou tradicí je od roku 1998 pardubická Štědrovečerní procházka, která se stala pro mnoho rodin neodmyslitelným závřením Štědrého dne. Se svými blízkými a přáteli se opět můžete setkat ve 23 hodin na Pernštýnském náměstí, kterým se rozezní slavnostní tóny České mše vánoční J. J. Ryby v podání Pardubického dětského sboru. O půlnoci se mohou lidé připojit k tradičnímu společnému zpívání vánočních koled ve Východočeském divadle. Každoročně na Štědrý večer láká návštěvníky do svých historických prostor též pardubický zámek, který bude zpřístupněn od půl desáté do půlnoci. O Štědrém dni a noci se otevírají též pardubické kostely, kde se konají sváteční bohoslužby, při kterých se mohou lidé v klidu zastavit a zamyslet nad významem Vánoc. To všechno tvoří neopakovatelnou atmosféru a poskytuje příležitost pro rodinné setkání a sdílení radosti z vánočního období. Noční putování svátečně nazdobeným historickým centrem Pardubic mohou návštěvníci zakončit v některé z kaváren či restaurací, které budou mít i v tento sváteční čas otevřeno.

VÁNOČNÍ KULTURNÍ PROGRAM

PERNŠTÝNSKÉ NÁMĚSTÍ

2.12. SOBOTA	14.30–15.00	Žytomyrský spolek Volyňských Čechů – folklórní soubor	13.12. STŘEDA	16.30–18.30	Vánoční program s HC Dynamo Pardubice
	15.00–15.20	Zibi Czendlik – zahájení trhů		16.30–17.00	ZŠ Polabiny – Polabinské píšťalky – zpívání dětí 1. a 2. stupeň
	15.20–16.00	Jan Honza Lušovský – mikulášský program		17.00–18.00	Kapela Nakopr
	16.00	Světelný průvod pro děti – z Pernštýnského náměstí na Zámek		18.00–18.30	Česko zpívá koledy
	16.30–18.00	Kapela SKELET	14.12. ČTVRTEK	16.00–16.30	MŠ a ZŠ Ostřešany - vánoční písně
3.12. NEDĚLE	14.00–14.30	ZŠ Prodloužená		16.30–17.30	Kapela HAKELBAND
	15.30–16.00	Žestová harmonie	15.12. PÁTEK	16.00–17.00	Týbrdlo divadlo – Pohádka pejskočičí, O třech kůzlátkách a Veliké řepě
	16.15–16.45	Stanislav Grubhoffer – kytarový koncert		17.30–19.00	Kamelot Tribute
	16.45	Vyhlášení jména pro vánoční strom	16.12. SOBOTA	DOBROČINNÝ ŠÁLEK celodenní charitativní akce	
	16.55	Fantastic Art – světelná křídla		13.00–15.30	Dobročinný šálek na podporu NF Šance Onkolákům
	17.00	Rozsvícení vánočního stromu		14.00–14.15	MŠ Doubek – vánoční písně a básničky
	17.15–18.15	Vánoční koncert Josefa Vágnera + dětský pěvecký sbor Zpěváčci ZŠ Prodloužená		14.15–15.15	Sněhuláci a jejich zimní radovánky
4.12. PONDĚLÍ		Reprodukovaná vánoční hudba		15.30–16.30	Gospel Time
5.12. ÚTERÝ		MIKULÁŠ V PARDUBICÍCH Zelenobranské čertoviny		17.00–18.30	Patrik Stoupa s kapelou
	16.00–18.00	Mikuláš, čert, anděl – dárky, focení	17.12. NEDĚLE	14.00–14.30	JN Dance – latinské tance
	16.00–16.30	ZŠ Závodu Míru – sbor Skřivánek a Broučci		14.30–15.15	Jan Honza Lušovský – program pro děti
	17.00–18.00	Vánoční čertoviny – Diskotéka s nešikovnými čerty plná tancování, soutěží a her		15.30–16.15	Kapela Triphonix
6.12. STŘEDA	16.00–16.50	Chlapecký sbor a ZUŠ BONIFANTES		17.00–18.00	Mardiho vánoční set
	17.15–18.00	Kapela T-Bone	18.12. PONDĚLÍ		Reprodukovaná vánoční hudba
7.12. ČTVRTEK	16.00–16.15	MŠ Kytička – taneční vystoupení	19.12. ÚTERÝ		Reprodukovaná vánoční hudba
	16.15–16.30	Pěvecký kroužek senioři	20.12. STŘEDA	16.00–16.30	ZŠ V Pohybu – vánoční vystoupení
	16.30–18.00	Electro Swing Allstars		16.30–17.00	Východočeské divadlo – Muzikálové písně
8.12. PÁTEK	16.00–16.10	PS Hroch – taneční vystoupení		17.25–18.30	Martias Trio
	16.30–17.30	Týbrdlo divadlo – Pohádka perníková, šípková a červená	21.12. ČTVRTEK	16.00–16.30	JN Dance – latinské tance
	17.30–19.00	Kapela Flám		16.30–16.45	Vystoupení ZŠ Bratřanců Veverkových
9.12. SOBOTA	14.00–15.00	Muzikant Martin" Martias" Langr		17.00–18.00	Alena Purkrábková – kytarový koncert
	15.00–16.00	Popletené Vánoce – program pro děti	22.12. PÁTEK	16.00–17.00	Komorní filharmonie – žestový kvintet
	16.30–18.00	Kapela Endee		18.00–19.00	Kapela Melissa
10.12. NEDĚLE	14.00–14.50	Hudební škola Martina Chmelaře	23.12. SOBOTA	14.00–14.50	Sbor Hluboká orba a dětský sbor Rolníčka Sezemice
	15.00–16.00	Týbrdlo divadlo – Pohádka: Povídejme si, děti		15.00–16.00	Andělská diskotéka – hry, soutěže, tancování
	16.30–18.00	Kapela Monantes		16.30–18.00	The Factory band
11.12. PONDĚLÍ		Reprodukovaná vánoční hudba	24.12. NEDĚLE	23.00–00.00	Štědrovečerní zpívání 2023 – Česká mše vánoční J. J. Ryby
12.12. ÚTERÝ		Reprodukovaná vánoční hudba			

Změna programu vyhrazena.

VÁNOČNÍ MAŠINKA

Vánoční mašinka jezdí od čtvrtka do neděle, od 2. 12. do 23. 12. 2023

Jízdní řád mašinky naleznete na webu akce.

www.adventsvuniperniku.cz

VÁNOČNÍ ATRAKCE

- VYHLÍDKOVÉ KOLO
Automatické mlýny
- VÁNOČNÍ KOLOTOČ
Pernštýnské náměstí
- ATRAKCE NA TŘÍDĚ MÍRU
- VÁNOČNÍ ZVONIČKA
Pernštýnské náměstí

JEŽÍŠKOVA DÍLNA

Přijďte si s dětmi vyrobit vánoční ozdobu, přání, sněhuláka z korálků nebo třeba ozdobit perníček!

DÍLNIČKA NA PERNŠTÝNSKÉM NÁMĚSTÍ JE OTEVŘENA KAŽDÝ DEN:

Všední dny: 13.00–18.00
Víkendy: 11.00–18.00

DĚTSKÁ VÁNOČNÍ STEZKA

Připravili jsme pro Vás 8 zastávek v centru Pardubic s úkoly a tajenkou! Stezka startuje a končí v Ježíškově dílně, kde si vyzvednete kartičku a po vyplnění Vás zde čeká i odměna!

OTEVÍRACÍ DOBA DLE JEŽÍŠKOVY DÍLNY

SKOČTE SI DO *Pardubic*

Pardubice

ADVENT S VŮNÍ PERNÍKU

PERNÍKOVÉ SPECIALITY
VE VÍCE NEŽ 30 PODNICÍCH

2.–24. prosince 2023

Přehled
zapojených
podniků

Angi Kafe

perníkový cheesecake
perníkové latté

Jiřího z Poděbrad 2588
530 02 Pardubice
tel.: 774 838 570

Čokoláda Bajer

perníková káva

Zelenobránská 2
530 02 Pardubice
tel.: 775 936 333

Café Gočár
perníková rolka
perníkový cheesecake
perníkové cappuccino

U Mlýnů
530 02 Pardubice
tel.: 771 226 771

**Pierre Coffee
& Cocktails**
perníková bílá čokoláda
se šlehačkou sypaná
vánočním perníčkem

tř. Míru 95
530 02 Pardubice
tel.: 777 630 685

Restaurace Tenis klub

vepřová panenka z grilu
se švestkovo-perníkovou
omáčkou, naše mandlové
krokety

Labská 15, 530 02 Pardubice
tel.: 725 381 210

Pardubice

INFOCENTRUM
Pardubice

Akci pořádá Turistické informační centrum Pardubice
ve spolupráci s Magistrátem města Pardubic.

Sledujte nás na www.adventsvuniperniku.cz a sociálních sítích

@advent_s_vuni_perniku

6

Bakla café

klasický perník z plechu
gin-gin bread
(signature kávový drink
s ginem a perníkovým
kořením)

Pernštýnská 40, 530 02 Pardubice
tel.: **723 273 330**

13

Cukrárna v Pernštýnské

perník z plechu s višněmi
perníkové semifredo
perníkový cupcake plněný
povidly

Pernštýnská 8
530 02 Pardubice
tel.: **602 188 519**

Můj šálek
perníkový dort s pomerančem
(do vyprodání)
perníčkové latté
se šlehačkou

Na Hrádku 98, 530 02 Pardubice
tel.: **703 515 335**

7

Trdelníkárna
perníkový trdelník
perníkové cappuccino
perníkové latté

Pernštýnské nám. 67
530 02 Pardubice
tel.: **797 971 020**

14

8

Galerie Café

perníková rolka
perníkový cheesecake
perníkové cappuccino

Sukova tř. 2876
530 02 Pardubice
tel.: **773 011 021**

15

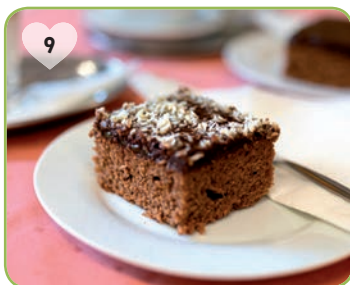
Doppie Coffee

perníkové latté
balíček se zdobenými
perníky (vždy něco extra)

Masarykovo nám. 1458
530 02 Pardubice
tel.: **732 861 769**

Kosatec
perníkové řezy
s kokosem

Sladkovského 2824
530 02 Pardubice
tel.: **734 643 935**

9

Kafe, víno, kokino
perníčkové cappuccino
s naším Jožinem

U Divadla 620
530 02 Pardubice
tel.: **774 141 191**

16

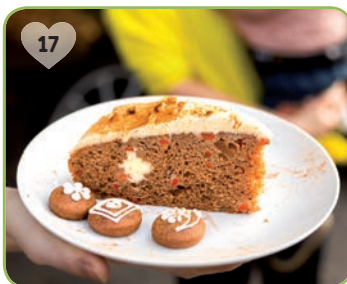

10

Kafíčko Polabiny

káva s vůní perníku
perníček ke kávě
perníkové dorty

Jiřího Tomana 276
530 09 Pardubice
tel.: **728 456 115**

17

Sluníčko – Centrum pro rodinu

perník s mrkvíčkou
zdobené perníčky pro děti
perníkové latte
a vždy něco extra

Palackého třída 2411
530 02 Pardubice
tel.: **608 231 744**

JaJa Pardubice
perníkové minidezerty

Palackého 1931
530 02 Pardubice
tel.: **466 615 414**

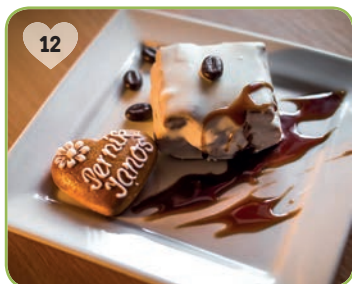
11

Kopviště
perníkové pivo

Labská 1825
530 02 Pardubice
tel.: **603 456 550**

18

12

**Pardubický
perník Janoš**
kávový dezert

Věry Junkové 306
530 03 Pardubice
tel.: **466 261 167**

19

**Vinný bar
Černá kočka**
perníková mimosa

tř. Míru 95
(ve dvoře ze Sladkovského ulice)
530 02 Pardubice
tel.: **739 650 801**

20

Bílej Kocouř

perníkový Porterdort
s mascarpone a čokoládou

Zelenobránská 70
530 02 Pardubice
tel.: **722 618 418**

27

Chicago Cafe & Bakery

perníčková Pavlova
perníčkové latte / cappuccino

17. listopadu 216
530 02 Pardubice
tel.: **797 607 398**

Nanukárna

perníkový nanuk
perníkový zmrzlinový dezert
s praženými mandlemi
horká čokoláda s domácí šlehač-
kou, sypaná strouhaným perníkem,
podávaná
s polomáčeným perníčkem

Smilova 320, 530 02 Pardubice
tel.: **608 014 016**

21

Westie coffee

perníčkové cookies
domácí čoko-perníčkový
likér do kávy i ke kávě

Smilova 1904
530 02 Pardubice
tel.: **602 738 724**

28

22

Café Bajer

perníčková káva

třída Míru 763
530 02 Pardubice
tel.: **466 511 265**

29

Nejen 55

perníčkový cheesecake

nám. Republiky 55
530 02 Pardubice
tel.: **778 785 780**

Barona Café

káva s perníčkovým vaječným
koňakem (Café con ponche
de jengibre)
perníčková sušenka
(Galleta de jengibre)

Štrossova 748
530 03 Pardubice
tel.: **602 370 916**

23

Art Café

perníčkový cheesecake
Janoš café
Calzone taštičky plněné
perníkem

Jindřišská 2028
530 12 Pardubice
tel.: **773 668 283**

30

24

Kavárna Slunečnice

perníčková káva
a perníčky

Jilemnického 2226
530 02 Pardubice
tel.: **736 757 702**

31

World Coffee

– pražírna kávy Medlešice
vánoční perníčkový štrůdl
z naší štrůdlárny
perníčkové latté
perníčkové cappuccino

Pernštýnské nám. 117, 530 02 Pardubice
tel.: **605 100 311**

U Vojtěchů

Perníkář 14°
pivo s perníčkovým kořením

Pod Lipami 24
530 03 Pardubice
tel.: **466 654 434**

25

El Patio

perníčkové latté
perníčkově-dýňový dort
se slaným karamellem

tř. Míru 65
530 02 Pardubice
tel.: **703 606 190**

32

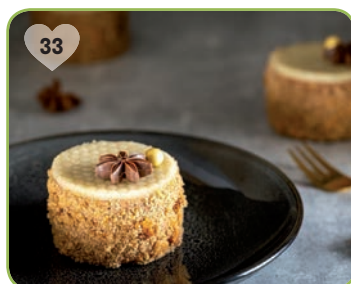

26

Café bar U Maxe

perníčkové tiramisu
perníček k horkému nápoji

Kostelní 95
530 02 Pardubice I – Staré Město
tel.: **774 083 186**

33

Karma Lounge

perníčky ke kávě
perníčkové dorty

náměstí Republiky 1
530 02 Pardubice
tel.: **607 876 213**

divadelní představení

festivally, slavnosti

film, promítání

koncerty

tanec, plesy

výstavy, přednášky

akce pro děti

sport, aktivní vyžití

ostatní

do 31.12. Pernštejnská rezidence – nejstarší renesance v Čechách, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

do 31.12. Grafiky Ivo Křena, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

do 31.12. Jaké odění, takové uctění, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava krojů

do 21.4. Vlastimil Raška: Mizející svět, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava v parkánu

do 31.12. Jak to vidí Webb?, Hvězdárna barona Artura Krause, výstava

do 25.2. Mlýnský ostrov > MølleØy, Galerie města Pardubic (GAMPA), výstava

do 7.1. Světla vyprávějí, Zámecké valy, výstava na valech

do 31.12. Žďákovský most – Ocelový most století, dopravní fakulta Jana Pernera, výstava

do 21.12. Lucie Fikeisová, Centrum Kosatec, výstava fotografií

do 2.1. Výstava Odstraňte Snoopyho – Miroslav Machotka | Tomáš Lahoda, Galerie Univerzity Pardubice

do 23.12. České zimní tradice a peklíčko s čertíky, výstavní prostor Mázhaus – Sklepení šatlavy, akce pro děti

do 8.9. Zahraj si Pardubice, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

do 23.12. Poselství ukrytá v perníku ve světě pardubické renesance, výstavní prostor Mázhaus, výstava

do 7.1. Výstava staročeských betlémů, Knihovní centrum u Vokolků na Příhrádce

do 9.1. Vánoční všehochuť, Krajská knihovna v Pardubicích – schodiště krajské knihovny, výstava

do 8.1. Výstava paličkových vánočních ozdob a krajky, Krajská knihovna v Pardubicích

do 7.1. Putování za dárky, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, vánoční stezka na zámku

do 7.1. Srdce ze dřeva, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava perníkářských forem

2.12. Oslavy 160 let od založení T.J. Sokol Pardubice I a 100 let od otevření sokolovny na Olšinkách, Sokolovna

2.12. 16:00 HBC Pardubice – HBC Kladno, Autoklo-H.A.K. Aréna, hokejbal

2.12. 16:00–19:00 Vánoční benefiční trh, Archa – Sbor Církve bratrské, vánoční benefiční trh s koledami a sreomkem

2.12. 16:00–19:00 Workshop – háčkový košík, Westie coffee

2.12. 19:00 Fantastické divadlo, Východočeské divadlo, divadlo

2.12. 19:00 Koncert filmové hudby, Dům kultury Dukla – Velký sál

2.12. 19:00 Vedlejší účinky, Východočeské divadlo, divadlo

2.12. 20:00 Dan Bárta & Illustratosphere, Music club Žlutý pes, koncert

2.12. 20:00 Ples 117. Sokolské šibřinky, sokolovna

2.12. 21:00 PSH – Peneři Strýčka Homeboy opět na tour. Pardubice, Everything, koncert

3.12. 10:00–16:00 Andělka pomáhá, charitativní bazar, hudební sál radnice

3.12. 10:00–17:00 Gulášobraní & zabijačka, Základní škola Pardubice – Dubina – centrální park před ZŠ

3.12. 10:00–17:00 Perníkové Vánoce s knihovnou – Vánoční jarmark na Příhrádce, knihovní centrum u Vokolků na Příhrádce

3.12. 10:00–17:00 První adventní neděle s knihovnou, knihovna městského obvodu Pardubice III

3.12. 11:00 Popelka, enteria arena – velká hala, muzikál na ledě

3.12. 13:00 Moderní architektura v Pardubicích v první polovině 20. století, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, přednáška

3.12. 10:00–16:00 Charitativní vánoční jarmark pro onkologicky nemocné děti, radnice Pardubice, veškerý výtěžek pro Nadační fond Šance onkolákům

3.12. 13:00–18:00 Vánoční jarmark, Základní škola a Praktická škola Svítání, o.p.s.

3.12. 15:00–16:30 Adventní dílničky v Mázhausu, Výstavní prostor Mázhaus, akce pro děti

3.12. 15:00 FK Pardubice – AC Sparta Praha, CFG Arena – stadion Arnošta Košťála, fotbal

3.12. 15:00 Mikulášská besídka, Dům dětí a mládeže Beta, akce pro děti

3.12. 15:00 O Vánocích, které nechtěly být, Kulturní dům Hronovická – Velký sál, divadlo

3.12. 15:00 Popelka, enteria arena – velká hala, muzikál na ledě

3.12. 16:00 Vánoční pastýři od Vokolků, Příhrádce, akce pro děti

3.12. 17:00 Rozsvícení vánočního stromu, Základní škola Pardubice – Dubina – centrální park před ZŠ

4.12. 10:00–12:00 Vánoční pohlednice, Gočárova galerie – Dům U Jonáše, výtvarný workshop

4.12. 15:00–17:30 Šijme Speciál! Ve stopách Hany Podolské, Knihovní centrum u Vokolků na Příhrádce – Grafický ateliér

4.12. 17:00–18:30 Andreas Papadopoulos na UPCE, Galerie Univerzity Pardubice, přednáška

4.12. 18:30 O Přírodní škole i psaní knih, Institut paměti národa, přednáška

5.12. 15:00, 16:00 a 17:00 Mikulášská obchůzka, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, akce pro děti

5.12. 15:00–18:00 Mikulášské nebe, Knihovní centrum u Vokolků na Příhrádce, akce pro děti

5.12. 16:00 Čertovská pohádka s mikulášskou nadílkou, Doli Klub, divadlo

5.12. 16:30–18:00 Zelenobranské čertoviny, Pernštejnské náměstí, akce pro děti

5.12. 17:00 Autorské čtení Kateřina Karolová, Knihovna městského obvodu Pardubice III

5.12. 17:00–20:00 Mikulášský Fitness Maratón 2024, Tělovýchovný areál Univerzity Pardubice

5.12. 17:00 Mikulášský koncert dechového oddělení, Dům hudby – sál č. 313

- 15.12. 19:00 Nirvana – In The Name of Cobain & Green Day Bros, Ponorka – hudební klub, koncert
- 15.12. 19:00 Projekce filmu: Baron Artur Kraus, Hvězdárna barona Artura Krause, promítání
- 15.12. 20:00 RCZ – Rammstein, Music club Žlutý pes, koncert
- 16.12. Dobročinný šálek – charitativní akce, Pernštýnské náměstí, výtěžek pro onkologicky nemocné děti
- 16.12. a 17.12. Vánoční zpívání, dílna a Betlémské světlo v Památníku Zámeček, Památník Zámeček, koncert
- 16.12. 10:00–17:00 Vánoční dílna, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum
- 16.12. 10:00–11:00 Čarování s pohádkou, Krajská knihovna v Pardubicích
- 16.12. 13:00 Kouzla nejen pro děti – Duo Standa a Zdeňka, Pardubický klub kouzel a magie, akce pro děti
- 16.12. 14:00–17:00 Kreativní dílny v Arše, Archa – Sbor Církve bratrské, kreativní dílny
- 16.12. 15:00–18:00 Adventní dílničky v Mázhausu, Výstavní prostor Mázhaus, akce pro děti
- 16.12. 15:00 FK Pardubice – FC Slovan Liberec, CFG Arena – stadion Arnošta Košťála, fotbal
- 16.12. 19:00 František Kinský & Matyáš Novák: Vánoce 2023, Dům hudby, koncert
- 16.12. 19:00 Vánoční Upanišády 2023, Doli Klub, koncert
- 16.12. 19:00 Wječná žízeň, Restaurace Rosignano, koncert
- 16.12. 20:00 Harlej, ABC Klub - Hlavní sál, koncert
- 17.12. 9:30 - 11:00 Bohoslužba s odborníkem na Izrael, Archa - Sbor Církve bratrské, mimořádná bohoslužba
- 17.12. 13:00 Prohlídka Pernštejnské truhly, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum
- 17.12. 14:00 Vánoce v krojích, Zámek Pardubice - Východočeské muzeum, výstava
- 17.12. 14:00 - 17:00 Výstava betlémů v Arše, Archa - Sbor Církve bratrské
- 17.12. 15:00 - 18:00 Adventní dílničky v Mázhausu, Výstavní prostor Mázhaus, akce pro děti
- 18.12. 15:00 - 17:30 Šijme Speciál! Ve stopách Hany Podolské, Knihovni centrum u Vokolků na Příhrádku
- 18.12. 16:45 - 19:00 Vánoční jazz tancování pro všechny, Dům hudby - taneční sál
- 18.12. 17:00 Setkání s osobností: Hanka Křížková, Reálka Pardubice – sál Jana Kašpara
- 18.12. 17:00 Vánoční koncert pěveckého oddělení, Základní umělecká škola Havlíčkova
- 18.12. 18:30 Československá měnová reforma roku 1953, Institut paměti národa, přednáška
- 18.12. 19:00 Plachetka a Mozart, Dům hudby, koncert
- 18.12. 19:00 Vánoční koncert 2023 Orchestru Václava Marka, Východočeské divadlo
- 19.12. 17:00 Vánoční koncert kytarového oddělení, Základní umělecká škola Havlíčkova
- 19.12. 19:00 Plachetka a Mozart, Dům hudby, koncert
- 20.12. 17:00 Cesta kryptem od BTC tam a zase zpátky + Vánoční besídka, Westie coffee, přednáška
- 20.12. 18:00 Vánoční koncert ZUŠ, Husův sbor – kostel
- 20.12. 19:00 Elixír – vánoční koncert, Doli Klub
- 20.12. 19:00 Plachetka a Mozart, Dům hudby, koncert
- 20.12. 19:00 Zkurvení Havlisti, Kulturní dům Hronovická – velký sál, divadlo
- 21.12. 19:00 Barocco sempre giovane – Marie Fajtová (soprán), Jakub Kydlíček (flétna), Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, koncert
- 21.12. 19:00 Hudební hospoda, Doli Klub, koncert
- 21.12. 19:00 Vánoční koncert SOKP, Dům hudby, koncert
- 22.12. 15:00–18:00 Adventní dílničky v Mázhausu, Výstavní prostor Mázhaus
- 22.12. 19:00 Adventures, Doli Klub, koncert
- 22.12. 19:00 Vánoční Ponorka: Red Guitars, Ponorka – hudební klub, koncert
- 22.12. 20:00 John Wolfhooker + .themayrevolution, Music club Žlutý pes, koncert
- 23.12. 13:00 Kouzla nejen pro děti – Duo Standa a Zdeňka, Pardubický klub kouzel a magie
- 23.12. 15:00–18:00 Adventní dílničky v Mázhausu, Výstavní prostor Mázhaus
- 23.12. 17:00 Vánoční zpívání, Základní škola Pardubice – Dubina – centrální park před ZŠ, koncert

- 24.12. 9:30–11:00 Vánoční bohoslužby v Arše, Archa – Sbor Církve bratrské
- 24.12. od 21:30 do půlnoci: Štědrovečerní muzejní noc, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, prohlídka
- 24.12. 23:00 Štědrovečerní zpívání 2023 – Česká mše vánoční J. J. Ryby, Pernštýnské náměstí (Pardubice), koncert
- 25.12. 00:00 Štědrovečerní zpívání v divadle, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře, koncert
- 25.12. 9:30–11:00 Vánoční bohoslužby v Arše, Archa – Sbor Církve bratrské
- 25.12. 17:00 Vánoční varhanní koncert – varhaník Petr Vacek, barytonista Jan Jiráček, Husův sbor
- 25.12. 19:00 Pepino Live Music, Restaurace Rosignano, koncert
- 25.12. 19:00 Tradiční vánoční večírek, Ponorka – hudební klub, koncert
- 25.12. 21:00 Christmaska Pardubice w/ Džejár, Jaquillín a Kristy Vansen, Everything, koncert
- 26.12. 17:00 Barocco sempre giovane – Tradiční svatoštěpánský koncert, Dům hudby, koncert
- 28.12. 14:00 Komentovaná prohlídka výstavy Jaké odění, takové uctění, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, prohlídka
- 28.12. 14:00 Předsilvestr se skupinou Staropražští pardálové, Kulturní dům Hronovická, koncert
- 28.12. 17:00 Tradiční vánoční koncert Cantus amici, Kostel sv. Bartoloměje, koncert
- 29.12. 18:00 Oktagon: Kincl vs. Čepo, Ponorka – hudební klub, Oktagon bar
- 29.12. 19:00 Muzikanti sobě, Doli Klub, koncert
- 30.12. 13:00 Kouzla nejen pro děti – Duo Standa a Zdeňka, Pardubický klub kouzel a magie, akce pro děti
- 30.12. 20:00 Stresor v Ponorce!! – předsilvestrovská zábava, Ponorka – hudební klub, koncert
- 31.12. 16:00 Silvestr s Felixem, Dům hudby, koncert
- 31.12. 18:00 Makropulos musical, Východočeské divadlo, divadlo
- 31.12. 20:00 Silvestr 2023, St. Patrick – Original Irish Pub
- 31.12. 20:00 Silvestr DJ Petris, Restaurace Rosignano

Turistické informační centrum
www.pardubice.eu/turista, mobil 775 068 390,
 e-mail: info@tipardubice.cz.

Diskuzní fórum

Podpora města parkovacímu domu u nádraží je nepřipravená

Parkovací dům v blízkosti dopravního uzlu – vlakové a autobusové nádraží a terminál MHD – dává logiku. Ale současnou podporu města soukromého záměru považují za absolutně nepřipravenou. Za vše mluví vyjádření zástupkyně Odboru hlavního architekta, která prohlásila, že projekt nezná a umístění není komfortní. Současný architektonický návrh je obyčejná krabice, nepatří na místo, které rozhodně nepovažují za žádnou městskou periferii. Naopak, jedná se o vstup do našeho města pro tisíce lidí denně, jakákoliv stavba zde by měla být dostatečně reprezentativní. Všichni víme, jak to dopadlo v minulosti u jiných staveb v Pardubicích, když s investorem město dostatečně nejednalo o jejich architektonických „kvalitách“, pokud tu možnost při prodeji pozemků mělo. Úplně postrádám v návrhu zeleň na střeše či stěnách parkovacího domu. Odbor hlavního architekta je v rozvalu, odbornou Komisi pro urbanismus a architekturu současná radniční koalice zrušila bez náhrady a nechystá se ji obnovit. Závazek vládní koalice – zřízení komise externích architektů – zůstal jen neaplňeným slibem.

Soukromý investor bude chtít co nejlevnější projekt, na kterém co nejvíce vydělá. V tom se mu město chystá pomoci přemístěním parkovacích míst z přednádraží do přezemí tohoto parkovacího domu, která zpoplatní i v režimu K+R. Vůbec zatím není vyřešen dopravní model, navržen je vjezd pouze ve směru od kruhového objezdu u Lidlu a výjezd stejným směrem. Nedovedu si představit, jak ještě více bude kolabovat doprava v tomto pardubickém „špuntu“. Město navíc vůbec netuší, co se děje v protějším stavbě Albertu a co plánuje majitel v místě bývalého lihovaru a starého autobusového nádraží. Navíc město může odepsat již vynaložené náklady do přípravy parkovacího domu terminálu Jih, i když se zatím vedení města tváří, že ho chce stavět. V této konkurenci by bylo čiré bláznovství tento „městský“ parkovací dům na druhé straně kolejí stavět.

Vít Ulrych, zastupitel města (KDU-ČSL)

Vjezd a výjezd do obchodního centra

V posledních týdnech se ve veřejném prostoru hodně hovoří o organizaci dopravy v bezprostřední blízkosti Paláce Pardubice. Je historickou chybou, že při výstavbě byl povolen pouze jeden společný vjezd a výjezd. Hlava mi nebere, že to někdo mohl takhle povolit. Se stoupající

intenzitou dopravy se tento omyl projevuje víc a víc, tehdejší špatné rozhodnutí nás dobíhá. Klíčová v této oblasti je světelná křižovatka u arény, aby byla průjezdná i v době dopravní špičky. Před rokem touto dobou zcela kolabovala, všichni si určitě pamatujeme její pravidelná zablokování. Nyní přímo v ní je situace lepší, navíc přes ni vedou prakticky všechny, včetně odklonových, linky městské hromadné dopravy směrem na Polabiny.

Odbor dopravy k současným opatřením přistupoval s maximální obezřetností. Začátkem kalendářního roku dopravní komise jednomyslně schválila zrušení odbočovacího pruhu směrem do obchodního centra. Světelná křižovatka na jeden interval odbaví zhruba 25 až 30 vozidel z obchodního centra. Pracovníci odboru dopravy denně situaci monitorují. Vyhodnocení bude pečlivé – případné další kroky budou učiněny v návaznosti na monitoring proudů směrem na sídliště Závodu míru hlavně s ohledem na bezpečnost křižovatky u arény. Po úvodním zkušebním provozu jsme se po jednání s provozními manažery Paláce Pardubice domluvili, že se umožní výjezd z něj i směrem doleva, posílí se dopravní značení i reflexivními prvky včetně vodorovného v křižovatce. Bohužel ale řada problematických situací vzniká nezodpovědným chováním některých řidičů.

Začátkem nového roku se setkáme na dalším jednání i s vedením společnosti s tím, že vzhledem k neustále rostoucí dopravní zátěži v oblasti musíme najít komplexní řešení. Podle mého názoru je jediné: Palác Pardubice by měl postavit druhý vjezd a výjezd, aby zejména v době dopravní špičky došlo k rozmělnění zátěže.

Jan Hrabal, ANO 2011

Vážení čtenáři, jistě jste na různé sváteční a památné dny zaznamenali jak se politické suity ze všech stran scházejí položit věnce a plameně řečnit, aby takzvaně uctili památku významného dne. Nyní jsem již přesvědčen, že většina takových aktů je z jejich směru jen pokrytectví a faleš a vybavují se mi slova z písničky Karla Kryla píseň neznámého vojína. Na minulém zasedání zastupitelstva jsem navrhl, aby se nově vzniklé ulice v areálu bývalé Tesly jmenovaly „Josefa Kříže“ a druhá část „U Telegrafie.“ Proč? Firma Telegrafia stála na samém začátku evropského elektrotechnického průmyslu a pracovali v ní tisíce lidí a proto by si toto místo zaslouži-

lo tuto připomínku uchovat alespoň v názvu ulice. Jméno Josefa Kříže se, ale pojí s odvahou, kterou tento a další odvážní zaplatili životem. V roce 1941 ustavili stávkový výbor a odmítali, aby firma Telegrafia zásobovala německou válečnou mašinerii. A Josef Kříž byl během výslechu na gestapu vyhozen z okna. Jeho milá toto hrůzné divadlo sledovala z lavičky na Smetanově náměstí.

Bohužel návrh na pojmenování ulic neprošel. PRO jsme hlasovali jen my tři z našeho klubu. Zastupitelům jsem návrh poslal dopředu a podepřel ho i odborným stanoviskem historika PhDr. Jiřího Kotyka. Diskuze, která k tomu byla, byla spíše trapná a smutná. Snad jako, když by mi záviděli, že z toho budu něco mít. Měl bych dobrý pocit, že na činy odvážných nezapomínáme.

Filip Sedlák, Naše Pardubice

Vážení zastupitelé města Pardubic, neustálý nepořádek kolem kontejnerů na sídlišti v Polabinách (viz fotografie) mě vede k potřebě obrátit se na vás s otázkou, zda by bylo možné zamyslet se nad dosud platnou směnicí, která neumožňuje uzamykatelnost prostorů s kontejnery pro spádové obyvatele panelových domů a tím udržet čistotu a pořádek zmíněných prostor. Námitka, že tyto prostory musí sloužit i lidem z široké veřejnosti, mi nepřipadá logická. Ve veřejném prostoru je dostatek odpadkových košů pro odložení drobných odpadků, což je, podle mého laického uvažování, dostačující.

Proč dávat neustále prostor „hledáčům pokladů“, kteří po sobě nechávají pouze spoušť a rejdiště pro hlodavce šířící nemoci? Abychom pak za velké peníze deratizovali uvnitř bloků? Za odvoz odpadů povětšinou řádně platíme poplatky, snažíme se třídit odpadky a učíme tomu děti už v MŠ a na problémovou situaci nezbyvá než pokrčit rameny?

Dagmar Novotná, Pardubice

Vážená paní Novotná, ve smyslu OZV č. 6/2023 (účinnost od 7.10.2023), „O stanovení obecního systému odpadového hospodářství“ není zmíněno, že kontejnerové přístřešky, určené k odkládání komunálních odpadů od občanů města nesmějí být uzamčené. V městské části Polabiny jsou vybrané – revitalizované přístřešky na komunální odpad, které jsou, resp. byly uzamčené („byly“ je ve smyslu, že občané v domě, pro který byl přístřešek spádově určen a byl zamčený, mnohdy při odložení odpadu zapomněli klíče, odpadky tak odložili před uzamčeným přístřeškem a vznikl

tak „viditelnější“ nepořádek mimo kontejnerový přístřešek, tady pak samy jednotlivé domy přístřešky znovu otevřely).

V případě těchto přístřešků je nutno zmínit, že jde o kontejnerová stanoviště, kde jsou umístěny pouze kontejnery na komunální odpad, bez separovatelných složek. Kontejnerová stanoviště společná pro kontejnery na komunální odpad a separovatelné složky jsou otevřena všechna 24 hodin denně. Důvodem je smluvní vztah statutárního města Pardubice s kolektivním systémem EKO-KOM.

Ve spolupráci s úřadem městského obvodu Pardubice II byla záležitost možnosti zamykání přístřešků v minulosti projednávána – řešena. V lokalitách, kde šlo mimo přístřešek odděleně umístit kontejnery na separovaný sběr, byla možnost uzamykání přístřešků jen s nádobami na komunální odpad umožněna. Bohužel, i jak zmíníte, nepořádek je především o přístupu „některých“ občanů, kteří odpad přehrabují a vyhazují ven. V těchto případech doporučujeme ve spolupráci s úřady městských obvodů součinnost městské policie.

Miroslav Miča

vedoucí odboru životního prostředí

Rok 2023 nepřinesl zásadní novinky ve společenském životě v Pardubicích až na jednu. Kromě pravidelných a tradičních akcí: Zrcadlo umění, Pardubická juniorka, Městské slavnosti, Velká Pardubická, Zlatá přilba atd. Paní Klčová zmiňuje zpackanou laserovou show, premiérovou a lacinou akci Stůl na míru. Adventní čas a vánoční trhy se ponesou jako každý rok ve stejném duchu a se stejným programem. Už dnes je zřejmé, že vše přebijí akce v ATM, které se otevřely veřejnosti 29.9.23 a které se hned staly silným magnetem nejen pro občany Pardubic.

Kdykoli navštívím město jako Litomyšl nebo Poděbrady, kam jezdí na besedy a koncerty známí herci, zpěváci a skupiny, ptám se na stejnou otázku. Proč to někde jde a v Pardubicích ne. Ve městě chybí důstojný letní amfiteátr, kde by se mohly konat kulturní akce, louka pro LK za Vonkovým mostem není to správné řešení. Osobně považuji od začátku za zbytečnou investici řešení zeleně před Krajským úřadem v Jahnově ulici a nám. Republiky, kde se musely provést masivní a nákladné základy. Stromy mají růst ve svém přirozeném prostředí – lesy, parky a další vhodná místa. Snad nikoho na radnici nenapadne vybudovat v centru města např. chovný rybník nebo safári.

Bohuslav Vacek, Pardubice

Křížovka o ceny

HOKEJ A PARDUBICE

O dva roky později se tým okolo Petra Koukala opět radoval ze zlatých medailí. Během základní části jej sice trápila rozsáhlá marodka, ale semknutý soubor skončil třetí po skončení základní části a po napínavém play off vystoupal na nejvyšší stupínek. V sezóně 2011/2012 Pardubice vyřadily Vítkovice 4:3 na zápasy, Liberec a Kometu Brno ve finále 4:2. V pátek 5. června 2015 se pardubický hokejový klub vrátil ke svému tradičnímu názvu – HC Dynamo Pardubice. S ním musel svou extraligovou příslušnost několikrát zachraňovat v baráži a ve spodních patrech tabulky, od roku 2020 ale **(TAJENKA)** zase postupně vzhůru.

Znění tajenky nám posílejte do data příští uzávěrky poštou nebo elektronicky na adresy uvedené v tiráži na straně 2. Tajenka z minulého čísla: **DOMINIK HAŠEK**. Výherkyní se tentokrát stala paní Dagmar Čmielová. Cena je připravena k vyzvednutí po e-mailové / telefonické domluvě na Pernštýnském náměstí.

AUTOR: JIRKA KŘÍŽOVKA ZVOLÁNEK	INICIÁLY BÁSNÍKA NEUMANNA	ŘÍČNÍ PROUD	V POŘÁDKU	NEŘÁDI	 Pardubice	FRANCOUZSKÁ ŘEKA	NÁSEP	KANTOVY INICIÁLY	 Pardubice	BOJOVÁ HORLAVINA	NAŠE POLITIC- KÁ KOALICE	LOŮ (ALBÁN- SKY)
VÝZVA K ZASTAVENÍ					KRÁLOVÉ ZVÍŘAT				NÁRODNÍ SPORTOVNÍ KLUB			
KOKRŠPANĚL					DUB (ANG- LICKY)				FILIPÍNSKÁ SOPKA			
					SÍLY				ZÁPADOČESKÉ MĚSTO			
NOVÉ KNIHY			JMÉNO ZÁTOPKA					PŘE				
			ČESKÝ TANEC					DRUH MASA				
 Pardubice	KARETNÍ HRA	STVOŘENÍ					MEDVÍDEK					
		PATŘÍČÍ ÍROVI					MALÍŘSKÝ NÁTĚR					
TAJENKA												
MONGOLŠTÍ PASTEVCÍ						ČÁST MOLEKULY					POHYB VZDUCHEM	SÁZKOVÁ OTÁZKA
						JMÉNO JANŽUROVÉ						
ČERNÍ PTÁCI					JIHOEVRÓPAN					LYŽAŘSKÝ ODDÍL		
					ZNAČKA AMERICIA					ZNAČKA TELURU		
SVOJE				POZDRAV STARÝCH ŘÍMANŮ				TÁTA				
DOUŠEK				DOMÁCKY MAXMILIÁN				PRÁVO ZÁKAZU				

Seniorcentrum letos oslavilo 25 let

Je to již 25 let, kdy Seniorcentrum poprvé přivítalo svoje první návštěvníky z řad seniorů. Bylo založeno v dubnu 1998 jako jeden z pilířů určených pro vytváření podmínek k zdravému stárnutí pardubických seniorů. Slav-

nostního otevření se kromě zástupců magistrátu města účastnila i senátorka MUDr. Jaroslava Moserová. Budova bývalých jeslí v mateřské škole Pospíšilovo náměstí v počátcích sloužila nejen Seniorcentru, ale také Bílému kruhu

bezpečí a Středisku pro handicapované, avšak roce 2012 byly prostory Seniorcentra rozšířeny i o přízemní část a tím se otevřela možnost další škály aktivit, přibýly další zájmové kroužky i akce pro seniorskou veřejnost. Pod hlavičkou Seniorcentra v současnosti probíhá 25 zájmových kroužků, nejrozumnější druhy cvičení – gymnastika, zdravotní, relaxační, protahovací cvičení, několik kroužků jógy, senioři navštěvují i kroužky výtvarné, jazykové, cvičení paměti, taneční či pěvecký, kroužek paličkování i ručních prací. Každý měsíc zde probíhají cestopisné, literární, zdravotní i jiné přednášky, besedy, společenské akce, posezení s harmonikou a také setkávání klubů seniorů a dalších seniorských organizací. Důkazem toho, že Seniorcentrum stále žije čilým ruchem, jsou počty akcí a spokojených účastníků. Od roku 1998 do listopadu letošního roku se zde konalo již na 18 600 akcí

a zúčastnilo se jich přes 300 000 seniorů. Přejme si, aby Seniorcentrum bylo pro pardubické seniory stále příjemným místem plným pohody, aktivity, zábavy, poučení a setkávání.

Akce Seniorcentra v prosinci

6. 12. 14.00 Hudební odpoledne se Zuzkou Grohovou
12. 12. 16.00 Vánoční představení se skupinou „Pardubická šestka“, KD Hronovická
13. 12. 14.00 Studánky: „Devět zastavení s pohádkou“, přednáší PaedDr. Josef Hetých
15. 12. 14.00 Posezení s harmonikou
18. 12. 14.00 Zdravotní přednáška: „Abyste se cítili v nemocnici bezpečně“
20. 12. 14.00 Videoprojekce J. Nováka: „Poznávací zájezd Maďarsko 2005“, „Pardubické Vánoce“
28. 12. 14.00 Předsilvestr se skupinou „Staropražští pardálové“, KD Hronovická

Filmový klub se zabydluje na nové adrese

Filmový klub Pardubice se řadí se svými šedesáti odehranými sezónami ke třem nejstarším filmovým klubům v celé republice, svoji sedmou desítku zahájí již na nové adrese. Po více než deseti letech strávených v prostředí multikina CineStar přijde po Novém roce 2024 změna, vynucená celkovou rekonstrukcí Obchodního centra Grand. Přechod do nového sálu není pro pardubické klubisty ničím novým, vždyť za dobu své

existence vystřídali již vícero místních kin: Grand, Jas, Kinokavárnu, kina Lípa, Květen, Letka, Sirius či Dukla. Pro dva následující roky si vedení klubu vybralo pro pravidelné projekce sál Gočárový galerie sídlící v obnovených Automatických mlýnech. Změní se místo promítání, hrát se ovšem bude i nadále každé pondělí od 18.30, jak velí letitá tradice. Klub ročně uvádí kolem 40 projekcí a to v období leden–červen a září–prosi-

nec. V současné době nabízí divákovi převážně nové umělecky kvalitní filmy z kinematografii celého světa – především oceněné na filmových festivalech. V nadcházející sezóně se tak ve „filmáči“ budou mimo jiné promítat divácky úspěšné snímky Hypnóza a Fremont (oba uvedeny na mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech) nebo Chléb a sůl, který sklídl ohlas na Letní filmové škole v Uherském Hradišti. Důle-

žitou zprávou pro nové zájemce je fakt, že vstup na projekce je umožněn všem návštěvníkům i bez členství, s legitimací pak mají diváci na jednotlivé projekce slevu. Více informací je možné nalézt na přehledných webových stránkách www.filmovyklubpardubice, na klubovém facebooku, ve vydávaném programovém zpravodaji PANORAMA nebo ještě lépe při osobním kontaktu na některé projekci.

Pavel Kurka, Filmový klub Pardubice

Charitativní adventní koncert v Domě hudby

Pokud máte rádi vánoční koledy a ne necháte si utéct žádné vystoupení vojenských hudebníků, zve vás ředitel Krajského vojenského velitelství Pardubice na 15. charitativní adventní koncert pro dětský domov Pardubice, který se usku-

teční 7. prosince 2023 od 17:30 do 18:45 v Sukově síni Domu hudby v Pardubicích. Můžete se těšit na bohatou nadílku známých melodií v duchu klasické, muzikálové a filmové tvorby, které si pro vás připravili muzikanti z Vojenské hudby

Olomouc. Samozřejmě nebudou chybět ani známé vánoční melodie. Přijďte se zastavit v adventním shonu a objevit, že tato doba není pouze časem příprav, nýbrž i příjemným kulturním zážitkem. Vstupné je dobrovolné. Drobným finanč-

ním obnosem můžete přispět do kasičky před vstupem do koncertního sálu. Výtežek putuje ve prospěch dětí z Dětského domova Pardubice.

**Tereza Kembická,
Krajské vojenské velitelství Pardubice**

Místní akční plán rozvoje vzdělávání III je u konce

MAP – Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Pardubice III posledním listopadovým dnem skončil. Jedenáctiměsíční projekt zahájil svou činnost 1. ledna 2023 a navázal na své předchůdce, tentokrát byl jeho prioritou rozvoj kvalitního inkluzivního vzdělávání

děti a žáků. Zahrnoval oblasti předškolního a základního vzdělávání, zájmového a neformálního vzdělávání. Tomuto zaměření odpovídala území realizace i výběr partnerů pro realizaci MAP a zaměření sběru dat. Prostřednictvím realizačního týmu spolu s pracovními skupinami pro

financování, čtenářské a matematické gramotnosti, polytechniky, rovných příležitostí a ředitel rozšiřují spolupráci ve vzdělávání dětí a žáků bylo v ORP Pardubice zapojeno celkem 39 základních, 57 mateřských škol a dvě základní umělecké školy. Ředitelé tak v rámci pracovní skupi-

ny získali možnost setkat se na jednom místě, sdílet své zkušenosti a diskutovat na aktuální témata. Nástupcem MAP III bude od příštího roku Místní akční plán IV, jehož trvání bude dvouleté s náklady 12 800 tis. Kč.

Romana Šipčiaková, oddělení školství

Zahrajte si Pardubice na interaktivní výstavě!

Nastupte do vlaku, čeká vás daleká cesta! Na jejím konci se z malého městečka stanou velké moderní Pardubice. Vede přes mnoho významných okamžiků a před vámi po ní šlo nespočet pozoruhodných lidí. Provede vás po ní od 24. listopadu velká interaktivní výstava pro celou rodinu nazvaná Zahraj si Pardubice. Náš příběh začíná v roce 1845, uprostřed fantastického století páry. Potkáte v něm Jana Pernera, vystoupáte ke hvězdám s pomocí barona Artura Krause, vyzkoušíte své fotografické umění v ateliéru Jose-

fa Pírky a zasednete do škamien některé z nových škol. Poznáte počátky závodění na koních i motocyklech a budete svědky prvního vzletu Jana Kašpara. Zažijete zrod továren jako Fantovy rafinerie, Franckovky nebo Explosie, významných budov – divadla či hotelu Grand. Vydejte se na dobrodružnou cestu časem pro malé objevitele!

Sladké Vánoce zahřejí na těle i na duši

Na dvacet tvořivých dílen na zámku, vánoční dobroty, dárky a dekorace na nádvoří, divadelní pohádky a folklórní

vystoupení ve společenském sále – to budou letošní Sladké Vánoce. Netradičnímu jarmarku na pardubickém zámku letos patří sobota 9. prosince od 10 do 17 hodin. Děti i dospělí si vyzkouší pletení zvonečku z proutí, výrobu vánočních ozdob z korálků, perliček či papíru, tvoření šperků, prostírání či háčkovaného cukroví. Součástí bude i patchworková dílna, keramická dílna a drátování. Pro děti jsou připraveny vánoční pohádky pražského Divadla Pohádka ve společenském sále.

Kateřina Procházková, mluvčí VČM

Na silvestra do filharmonie

Kdo by si rád zpřijemnil poslední den v roce kulturním zážitkem, nechť se vypraví do Domu hudby na tradiční a mezi posluchači velmi oblíbený silvestrovský program Silvestr s Felixem. Na letošním mimořádném koncertu zazní hudba klasická, hudba z filmů, muzikálů, naše i světová, včetně premiérového uvedení Rapsodie v modrém George Gershwin

pro klavír a orchestr ve speciální úpravě pro Komorní filharmonii Pardubice. Celým večerem nás provede Felix Slováček JR., který se zároveň chopil i dirigentské taktovky. Společně se svojí sestrou Annou Julií Slováčkovou a klavírním virtuosem Vjačeslavem Grokhovským nám předvedou nezapomenutelný zážitek. Prosinec ve filharmonii přinese abonentní koncerty

Plachetka & Mozart, při kterých se jako sólista představí světový operní zpěvák Adam Plachetka, a to hned třikrát, a to 18., 19. a 20.12. vždy od 19 hodin v Sukově síni Domu hudby. Večerem zazní Symfonie č.3 D dur D 200 Franze Schuberta a operní árie a předehry W. A. Mozarta. To vše pod taktovkou Tomáše Braunera.

Štěpánka Budinská, mluvčí filharmonie

Vánoční zpívání, dílnu a Betlémské světlo na Zámečku

O víkendu 16. a 17. prosince zavládne v Památníku Zámeček vánoční atmosféra. Můžete se těšit na výtvarnou dílnu, ke které se v neděli připojí tradiční pěvecké vystoupení a předání plamínku Betlémského světla. Dílna bude určena nejen pro manuálně zručnější a trpělivější návštěvníky, ale i pro ty méně zkušené a více netrpělivé. Vedle náročnějších výtvarných práníček s 3D motivy a ozdob do oken z průsvitného papíru si budete moct vyrobit i jednodušší 3D hvězdy.

V sobotu dílna poběží od 13 do 16 hodin, v neděli od 13 do 15 hodin vždy ve foyer památníku. Na nedělní dílnu v 15 hodin naváže vystoupení pěveckého sextetu ze Základní umělecké školy Havlíčkova pod vedením Zdeňky Grossové. Následně skauti ze střediska Šestka z oddílu 5 k pomníku přinesou Betlémské světlo. Pokud si tedy donesete svoji lucerničku nebo svíčku, můžete si tento symbol míru, lásky, naděje a přátelství odnést k vám domů. Vstup na vánoční program je zdarma. Expozice

je od prosince do února otevřena pouze víkendech, v letošním roce se s vámi naposledy uvidíme právě v neděli 17. prosince.

První akcí v novém roce bude 9. ledna zapálení 194 svíček za 194 obětí popravených na pardubickém Zámečku. Datum není vybráno náhodně – 9. ledna 1942 Jiří Potůček z výsadku Silver A poprvé úspěšně navázal spojení s Londýnem.

Těšíme se, že se s vámi setkáme nejen na vánočním programu, ale i v novém roce.

Kateřina Hloušková, Památník Zámeček

Dvojnásobný držitel Grammy Colin Stetson v D 29

Každý měsíc si v Klubu 29 můžete prohlédnout novou výstavu. Na té prosincové se netypicky jako malířka představuje spisovatelka a hudebnice Hana Lundiaková. Uznávaná literátka a muzikantka známá pod nickem Stinka vystaví svoje olejomalby a akryly. Její práce mají blízko k surrealismu, autorka používá výrazné a mnohdy překvapivé barevné kombinace, které upomínají na folklór a dětský svět her. Výstavu nazvanou Něžná jednota můžete navštívit do 16. ledna.

Projekt Filmfuse již několik let nabízí pardubickému publiku ty nejnovější (většinou dokumentární) české filmy doplněné o debaty s tvůrci. V prosinci nabídne hned dva snímky. Ve středu 6. 12. uvedeme intimní film Moje nová tvář nabízející ojedinělou osobní výpověď Martiny, která se po brutálním útoku bývalého partnera snaží najít sílu znovu žít. V úterý 12. prosince budeme promítat dokumentární film Můj otec, kníže, který zaznamenává neobvykle otevřené rozhovory Lily Schwarzen-

berg se svým otcem, nedávno zesnulým Karlem Schwarzenbergem.

Velká událost čeká Divadlo 29 10. prosince. V české premiéře uvedeme společný projekt 10¹⁷ dvou hvězd avantgardního jazzu a experimentální hudby: inovativního saxofonisty a dvojnásobného držitele ceny Grammy Colina Stetsona a norského kytaristy a zpěváka Stiana Westerhuse. Nenechte si tento výjimečný koncert ujít! Podrobnosti najdete na www.divadlo29.cz.

Jaroslav Tarnovský, Divadlo 29

Nejúspěšnější sportovci Pardubicka roku 2023

Nominujte jednotlivce i kolektivy sportovců mládežnických i dospělých kategorií mezi nejlepší sportovce Pardubicka! Nominovat sportovce můžete v následujících kategoriích.

Jednotlivci:

- mládež (dorost a junioři)
- dospělí
- zdravotně handicapovaní sportovci
- trenéři (cvičitelé)

Kolektivy:

- mládež (dorost a junioři)
- dospělí
- zdravotně handicapovaní sportovci

Zvláštní ocenění:

- mimořádný výkon a síň slávy
- Další informace můžete najít na stránkách města www.pardubice.eu. Případné dotazy zodpovíme na tel. čísle 466 859 513. Uzávěrka předkládaných nominací je 18. 12. 2023!

Zasedání Rady a Zastupitelstva města Pardubic v roce 2024

Rada města Pardubic

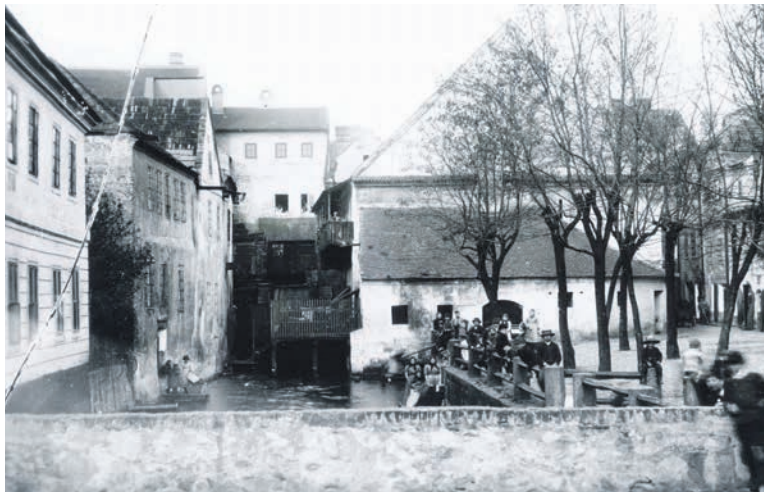
- 10. a 17. leden
- 7. a 21. únor
- 6. a 20. březen
- 3. a 17. duben
- 7. a 22. květen
- 5. a 19. červen
- 24. červenec
- 21. srpen
- 4. a 18. září
- 2., 16. a 30. říjen
- 13. a 27. listopad
- 11. prosinec

Zastupitelstvo města Pardubic

- 22. leden
- 26. únor
- 25. březen
- 22. duben
- 27. květen
- 24. červen
- 23. září
- 21. říjen
- 18. listopad
- 16. prosinec

Toulky historií Pardubic

... ptáme se pardubického historika Františka Šebka

Pohled na tzv. Císařský mlýn s ještě tekoucí vodou na Wernerově nábřeží, fotografie J. Pírky asi kolem r. 1895 (fotoarchiv VČM)

Minulé Toulky věnované Františku Švarcovi upoutaly pozornost dvou čtenářů, kteří mě upozornili na dvě chyby. Nepozorností jsem známému starostovi města Josefu Prokopovi přiřkl jméno Jan. Švarcovo náměstí bylo pojmenováno už v roce 1913. Vycházel jsem z práce Zdeňka Bičíka, kde bylo chybné datum 1932. Čtenářům se tímto omlouvám. V Pardubicích se nyní často hovoří o novém kulturním a společenském stánku, o objektu Winternitzových mlýnů. Na přání redakce RZ jsem proto pro Toulky připravil seriál článků, v němž budu vyprávět o historii pardubického mlynářství či mlýnů a souvislostech založení a významu těch Winternitzových.

Někdy před 10 až 11 tisíci lety pravěcí lidé přišli na to, že k obživě si mohou cílevědomě pěstovat některé rostliny a chovat domestikovaná zvířata. Skupiny pravěkých lovců už nemusely putovat z místa na místo za zvěří a příležitostně sbírat různé rostlinné plody a drobné živočichy, lidé se usazovali na jednom místě, kde obdělali půdu, zasedli a sklídili užitečné rostliny (jako zásadní se jeví obilniny) a chovali zvířata. Předpokládalo to mnoho objevů a osvojení si spousty nových dovedností. Postupně se zásadně proměnila civilizace, která časem převládla na téměř celé planetě. Na rozdíl od předchozí epochy, kdy byl člověk závislý na tom, co mu příroda poskytne, začali lidé nyní přírodu utvářet, ovlivňovat; a činíme tak dosud... U nás se nositelé této nové civilizace, lidé prvních zemědělských kultur, začali objevovat před nějakými 7,5 tisíci lety.

Ke zmíněnému civilizačnímu projevu mimo jiné výrazně přispělo pěstování obilovin. Pravěcí lidé museli postupně nejen rozpoznat užitečnost jednotlivých druhů, naučit se je pěstovat a také přijít na to, jak nejlépe sklizená zrna rozdrtit a získat z nich mouku. Mezi archeologickými nálezy

ze sídlišť prvních zemědělců se i u nás objevují ploché hladké kameny, na které se jako na podložku nasypala tenká vrstva zrní a to se potom drtilo a třelo jiným, rukou ovládaným kamenem (třítkem). Technologie drčení a tření obilných zrn se po staletí, ba tisíciletí dál vyvíjela. K drčení obilovin a dalších plodů se užívaly také jednoduché stoupy. Starověcí Řekové už např. obilí mleli na ručním kamenném rotačním mlýnku, který sestával ze dvou okrouhle opracovaných kamenů s vyvrtaným otvorem uprostřed, kterým se spustila osa pro oba díly. Na spodní kámen (ležák) se položil vrchní rotující kámen (běhoun). Kroužilo se s ním pomocí rukojeti nasazené do zvláštního otvoru. Podobné mlýnky užívali u nás Keltové. K tomu dodejme, že dílna na jejich výrobu existovala např. na úpatí Kunětické hory (zhruba 1. stol. př. n. l.) a její produkty archeologové našli na sídlišťích z té doby až na Moravě a na jihozápadním Slovensku.

Vyspělé společnosti ve starověku potom začaly konstruovat podstatně větší mlýny, kde se musel vyřešit pohon vrchního kamene. K tomu sloužila buď lidská síla (předpokládá se práce otroků) nebo tažného zvířete. Začal se užívat i pohon vodního

kola nebo síla větru. V těchto případech bylo třeba vyřešit převod z vertikálního pohybu vodního nebo větrného kola na horizontální, kterým se poháněl vrchní kámen. Takové zařízení se potom doplňovalo o další mechanické operace pro zpracování výsledné mouky. Dodejme snad ještě, že kamenné mlýny se užívaly také pro drčení a tření plodů dalších rostlin, například olejiny, mák aj. Takové mlýny se užívaly i ve středověku a dále se zdokonalovaly. Středověk a raný novověk přinesl veliký pokrok ve využití vodního kola pro pohon řady dalších výrobních zařízení. Vedle toho se ale stále ještě v drobných provozech a pro denní spotřebu užívaly ruční rotační kamenné mlýnky až do začátku 20. stol., jistě dokonalejší než ty z 1. stol. př. n. l.

V našich zemích se budovaly ve středověku především vodní mlýny, v menším rozsahu ve vhodných místech (většinou na Moravě) také mlýny větrné. Z dochovaných písemných pramenů jsou v Čechách doloženy první vodní mlýny z doby krátce před polovinou 12. stol. Postupně jich během 13. a 14. stol. přibývá. Stavěly se na vodních tocích s pohonem vody shora nebo zespoda. Zřízení vodního mlýna představovalo náročnou, vysoce kvalitní řemeslnou práci specialistů, sekerníků a také poměrně velké náklady. Náročná byla i údržba mlýna a zabezpečení provozu, především při regulaci vodního toku. Ne vždy se mlynářům dařilo, zvláště při problémech s regulací a dostatkem vody. Úspěšní mlynáři ovšem patřili k elitě mezi venkovskými a často i městskými obyvateli.

Při vzniku historického osídlení Pardubic někdy na začátku 13. stol. (možná o něco málo dřív) si zdejší obyvatelé zabezpečovali mletí obilí na ručních rotačních mlýncích. S většími objemy obilí museli putovat k nejbližším obilním mlýnům jinde, možná do Nemošic. Tam je mlýn dochovanými písemnými prameny doložen na Chrudimce, ale až z konce 15. stol. Na území Pardubic máme zprávy o prvních mlýnech až později, z doby proměny málo rozvinutého městečka na město za Viléma z Pernštejna na přelomu 15. a 16. stol. Starší mlýny tu nejspíš žádné nebyly.

Pan Vilém z Pernštejna přistoupil k přestavbě Pardubic neprodleně po koupi městečka s malým zadluženým panstvím a jeho připojení k rozlehlému zástavnímu kunětickohorskému panství, na kterém

současně stavěl velkorysou rybníční soustavu. Mnohé z tehdejších obdivuhodných vodních staveb byly úzce spjatý s úpravami území vlastních Pardubic. Mám na mysli dva umělé kanály – Zminku a Haldu a z nich napájené rybníky. Halda, 7 km dlouhý tok čerpající vodu z Loučné u Počápel, teče k Pardubicím, kde přešel přes Chrudimku vybudovaným akvaduktem a jako tzv. „říčka“ prošel pod městským opevněním, budovaným nepochybně současně s touto vodní stavbou. Dokončena byla nejspíše do roku 1496 (určitě do roku 1500). Říčka tekla potom v místech dnešních dvorků za domy ulice Anežky České a přetála cestu z náměstí k zámku. Pan Vilém tu nechal postavit kamenný most a hned vedle panský mlýn s nejméně třemi vodními koly (později znám jako tzv. Císařský mlýn). Pernštýnská ulice ještě nebyla zcela zastavěna. To se mělo o pár let později změnit a parapet mostu nahradily tam postavené domy, takže dnes se nám zdá, že pod Pernštýnskou ulicí byl tunel. Voda potom tekla přes dnešní Wernerovo nábřeží (na jejím vyvýšeném levém břehu za několik let nechá pan Vilém postavit dnešní děkanský kostel sv. Bartoloměje), potom znovu prošla ven pod tehdy jistě také současně budovaným opevněním, aby svou vodu spojila s rovněž nově upraveným vodním tokem (městskou řekou), který zesiloval opevnění města. Tento městský vodní příkop nabíral vodu z Chrudimky a tekla zhruba ve směru dnešní Jahnovy třídy a náměstí Republiky. Na jeho konci, posílen vodou „říčky“, tekla dnešní Sukovou třídou a potom se velmi přibližně někde v prostoru telekomunikační věže vléval do Labe. A na úseku přes Sukovu třídu, přibližně v místech, kde ústí Pernšterova ulice a nedaleko odtud byly pomyslné hranice území Pardubic, nechal pan Vilém z Pernštejna postavit druhý pardubický mlýn. Říkalo se mu Podvalchovní, později též Na valše nebo jenom Valcha. Také on měl více vodních kol.

Oba zde zmiňované nejstarší pardubické mlýny postavené za Viléma z Pernštejna byly pozoruhodné také tím, že s nimi byla bezprostředně spojena řada velice zajímavých výrobních zařízení, využívajících prostřednictvím vodního kola a jeho převodů sílu vody. Samo o sobě to také dokumentuje mistrovství pernstýnské vodního stavitelství. O tom ale více příště.

František Šebek

